

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KATHOLIKUS KÉPES HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON TIZENHAT OLDAL TERJEDELEMBEN.

Előfizetési ára a magyar birodalom-
ban és Ausztriában

Szerkeszti **BUDAY ALADÁR.**

A német birodalom államaiba egész évre 5 kor.

Egy évre 4 kor. félévre 2 kor., negyedévre 1 kor.

a **PÁZMÁNEUM** nyomda és irodalmi
vállalat kiadása

Európa egyéb államaiba és Amerikába
egész évre 7 kor.

Egyes szám ára 8 fill., vidéken 10 fillér.

Budapesten, VIII., Mária-utca 11.

Hirdetések alku szerinti árban.

Július 31 nap	Római naptár	Róm. evang.	Gör. kath. naptár	Gör. kath. evangelium	Nap		Nap hossza	C	Hold		Hold- vált.
					kél	nyug.			kél	nyug.	
24 Vasárnap	Krisztina sz.	Lukács	11 Eufémia	Máté	4 12	7 27	15 15	A	5 4	1 38	Holdt. 27-én d.-u. 10. ó. 49 p
25 Hétfő	Jakab ap.	(XIX. 41-47)	12 Proklusz	(14 r. 58 sz.)	13	26	13	B	5 53	2 27	
26 Kedd	Anna	Jézus	13 Gábor főa.	Jézus a né-	14	25	11	C	6 35	3 21	
27 Szerda	Pantaleon	megjövén-	14 Akvila	pet táplálja	15	24	9	D	7 12	4 18	
28 Csütörtök	Incze p. hv.	döli Jeruzsá-	15 Quirik vt.	csodás	16	23	7	E	7 44	5 16	
29 Péntek	Márta sz.	lem pusz-	16 Atenogen	szapori-	18	21	4	F	8 13	6 16	
30 Szombat	Judit vt.	ulását.	17 Marina	tással.	19	20	1	G	8 41	7 16	

Profécia.

Edes hazám, Magyarország,
Buvárlottam szent könyvedet:
A vértanuk halálával
Megpecsételt történetet . . .
Ezer évnek baját, kinjút
Erzem, míg e verset írom, —
Nem is írom néhol-néhatt,
Csak elsirom, csak elsirom.

Némely verőfény a multban
Imitt-amott ha látszanék, —
Olyan, mintha sűrű felhőn
Kikéklék egy kis darab ég.
S rá a felhők egybe csapnak,
Dörög-csattog a zivatar, —
Falvak égnék, országreszek:
Ti hajléktok, szegény magyar.

A törököt ne szidd, ne bántsd,
Nem az ártott, nem az vétett;
Bocsáss ki a németnek is,
Nem tudok bár rutabb népet:
Magunk szedtük a vállunkra,
Magunk szedtük a nyakunkba, —
Köszönjük, ha nagyobbakat
Nem vagdos a vékonyunkba.

Száz töröknél, száz németnél
Ösmerek én rosszabbat is, —
S rád olvasom itéletem,
Ha a szívem megszakad is:
— Nem volt neked távolról se
A lefolyt tíz-száz év alatt
Olyan gyilkos ellenséged,
Én nemzetem, mint te magad.

Egyetértő sose voltál,
Ezer ágra szakadoztál, —
A tulajdon véred ellen
Leg-legelül hadakoztál.
Üszköt hánytál atyádfia
Gólyafészkes földelére, —
A véreddel egy patakot
Pirosított neki vére . . .

Azt mondjátok, elmúlt az már,
Igaz se volt, az is lehet, —
Rongybul készül a papiros,
Kitűr minden feleletet,
Hát én erre becukom a
Történelem szentírását, —
Márul szölok, s olyat mondok,
A vakok is látván lássák . . .

Főlemelem feddő ujjam,
Ugy kérdelek magyar népem:
Szereti-e hát a magyar
Mind a magyart testvérképpen? . . .
— Jaj szereti, úgy szereti
Hogy egy kölyök-kutya miatt:
Hét testvérség, nyolcz sógorság,
Kilencz após összériad . . .

S lesz belőle olyan per, hogy
Belelázik tíz fiskális, —
Belegörbül egy tuczat toll,
Megvásik husz kalamaris.
S a mikorra vége szakad
A kis-kutya-ugatásnak:
Meg is döglött a hasztalan,
Kit a varjuk majd elásnak . . .

Egy az Isten! — egyaránt süit
Mindnyájunkra fényes napja —
Egy erkölcsre, egy szent jóra
Tanít minden hitnek papja.
S azt nézitek ugy-e mégis,
Kinek milyen a templomja?
A keresztért, a kakasért
Egymást hány magyar csufolja?

Politikán, választáson
Mindannyiszor összeveszünk,
Beveretjük az elvekért
Darutollas kopasz fejünk . . .
Nyögünk aztán s borongatjuk
Flastrommal az állapotot:
— S szent Dávid elhagedülte
Aközben a jussot, jogot . . .

Széles utcán keskeny árok,
Részeg ember dühöng partján;
Zsindelyes ház, föld, becsület
Lekotyogott a garatján . . .
Pálinkaszag düll a száján,
Ha a száját szóra nyitja, —
Az Uristent, meg a zsidót
Egy bokorba szedve szidja.

Asszonyitok a piacon
Szavon-szellőn összekapnak;
Egymásnak a becsületjén
Tisztát irmagul se hagynak;
Letépázák egymás kontyát, —
Már akár haj, ha csak kőz is, —
A kit aztán kifésülni —
Kevés leszen száz bíró is.

Isten után házunk körül
Csak úgy pozsgó a sok gyerek,
Írtylik is meddőn maradt
Híresneves más nemzetek, —
S jaj, mi haszna az áldásnak,
Ha bimbóján lehull fele, —
Gondviselet híján a kit
Leszaggat a halál szele . . .

Ujjam ezért emeltem föl
Fájó szívvel, édes népem,
Ki vér vagyok a véredből,
Ki szeretlek testvérképpen;
Jaj, békülj ki önmagaddal,
Önmagadnak ellensége
S az Isten is másképp tekint
Rád atyai örömebe.

Akkor aztán azt se bánom,
Ha meghalok, Isten látja, —
Ha a magyar a magyarnak
Mind testvére, mind barátja.
Gyermekimnek, kik párnámat
Könyeikkel harmatoznak,
Azt susognám mosolyogva:
Magyarország: tündérország!

Szaporodik-e a magyar?

II

Ki ne hallott volna a szép Almos fővezérről, a honalapító Árpád atyjáról, s Ögyek és Emese fiáról? Egy régi magyar monda szerint *Emese*, Almosnak édesanyja azt álmodta egyszer hogy tőle születni fog egy fiú, kinek nemzetségéből dicsőséges királyok származnak, s a magyarság messze földeken elterjed...

Az álom rövid idő alatt a megvalósulás stádiumába lépett.

Almos törzséből dicsőséges királyok — szent István, szent László, Könyves Kálmán, stb. — sarjadtak s a magyar nép nem sok idő múlva oly nagy területet vallott magáénak, melynek határait három tenger nyaldosta.

Szóval: erősödött, izmosodott, szaporodott a magyar. Később azonban idők multával szomorú hanyatlást tapasztalunk. A magyar kezdett németesedni (plundrásodni), tótosodni, oláhosodni, a helyett, hogy az idegen elemeket a magyar nemzetség kohóján átbocsátva, sajátjává tette volna.

Ebben a gyászos korszakban, mely a nemzetségek szarvait veszedelmes-nagyra megnövelte, nem hogy szaporodott volna, de fogyott a magyar.

Az utolsó évtizedekben örvendetes fordulat tapasztalható: szaporodik a magyar. Szaporodik pedig, mint említettük, a fővárosban és a vidéki nemzetségi városokban.

A nemzetségi városok tehát góczpontjai a magyarság fejlődésének. Mintha egy nagy mágnes volna fölfüggesztve ezen városokban, mely mágnesnek magyar volna a lelke, s ez a mágnes vonná maga köré a magyart.

Ha valaki nemzetségi vidékeken jár-ke, azt fogja tapasztalni, hogy a nemzetségi városokban sokkal több nem magyarajku beszél a magyar nyelvet, mint általában a vármegye területén.

Hont vármegye kivétel.

Ebben a megyében 1 százalékkal több nem magyarajkú beszél a magyar nyelvet, mint például Selmecz- és Belső-Bánságban.

Nagy általánosságban mégis igazunk marad. Sopron megyében például csak 15 százalék németajkú beszél magyarul, míg magában Sopron városában 40 százalék a magyarul beszélők száma.

Ilyen a városok fölszívó és centralizáló ereje.

Vagy nézzük Bács-Bodrog vármegyét. Ebben a megyében a nem magyarajkuak közül csak 18,8 százalék beszél magyarul, Baján ellenben 81,6 százalék, Szabadkán 40,2 százalék, Ujvidéken 35,1 százalék, sőt még Zomborban is 26 százalék nem magyarajkú beszél a magyar nyelvet.

Vagy hogy világosabbak legyünk:

Bács-Bodrog vármegye területén 1000 nem magyarajku lakos között 188 tud magyarul, Baján 816, Szabadkán 402, Ujvidéken 351, Zomborban pedig 260.

Pedig ez a Zombor ugyancsak meg van spékelve — szerbekkel.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében is 1000 nem magyarajku lakos közül csak 580 beszél magyarul, míg magán Budapesten 765.

Temes vármegye területén — szomorú perzent! — 1000 nem magyarajku lakos közül csak 85 beszél a magyar nyelvet, Temesvárott pedig 477.

Kolozs vármegyében 96, Kolozsvárt ellenben

684 beszél magyarul minden ezer nem magyarajku közül.

Ez a körülmény mindenesetre érdekes é. megszivlelendő dolog mindazok számára, kik a *nemzetiségek magyárosodását* édes hazánk területén szívükön viselik.

A városok tehát a magyarság nemzeti megszlárdulásának legbecsesebb eszközei. Mert a lefolyt évtizedben is különösen a városokban szaporodott a magyar.

Tehát a városokban kell *legtöbbet tenni!* Pedig valaki — a kedvező numerusok által elbódítva — azt hihetné, hogy a városokban már tetőpontjára jutott a magyárosodás. Csakhogy itt se fenéig tejföl!

Ki hinné például, hogy Magyarország székes fővárosában, Budapesten 62 ezer ember lakik, aki nem tud magyarul.

Pozsonyban 28 ezer ember.

Sopronban 11 ezer ember.

Aradon közel 10 ezer ember.

Temesvárott több 15 ezer embernél.

Ezek városokban laknak és nem beszélnek a magyar nyelvet.

Látjuk tehát, hogy még a városokban is nagyon sok a tenni való. Azért nem volna szabad tétlen örömmel nézni a magyarság szaporodását, hanem az államnak minden *szabad* eszközt meg kellene ragadni a nemzetségi városok teljes meghódítására.

A szívét, a lelkét kell e nem magyar-ajku lakosoknak meghódítani, hogy megszeresse előbb a magyart, s aztán ráfanyalodjék a magyar nyelvre.

Ez a *hódítás* legnehezebb természetesen az olyan vidékeken, hol a nemzetségek nagy tömegekben laknak együtt.

Árvában például 1000 nem magyarajku közül csak 40 beszél magyarul. Trencsénben 41, Liptóban 63, Túrócban 84, Sárosban 61, Szepesben 96, Zemplénben 97, Máramarosban 69, Krassó-Szörényben 47, Temesben 85, Alsó-Fehérben 66, Beszterce-Naszódban 67, Fogarasban 45, Hunyadban 62, Kis-Küküllőben 96, Nagy-Küküllőben 65, Szolnok-Dobokában 70, Torda-Aranyos vármegyében pedig ezer közül 93 nem magyarajku beszél a magyar nyelvet.

Ez nagyon szomorú statisztika, mert annyit jelent, hogy bár a nemzetségi vidékeken *örvendetes arányban szaporodik a magyar*, mégis nem kevesebb mint 18 olyan törvényhatóságunk van, melyekben a nem magyarajku lakosságnak 10 perzentje sem beszél a magyar nyelvet.

Mily szomorú ez a statisztika egy magyarul dobogni tudó szívnek; alig lehet szomorubb — a világsi fegyverletétel. Mert azokon a tájakon — mondaná a mindent magyárosító Horváth István — hol magyarul nem beszélnek, a szél sem zúg, hanem csak *sóhajt*.

Ezen a nem magyarajku vidékeken ugyancsak elkelne egy nem erős, hanem *tapintatos* kéz, mely fej n találná a szöveget és ezekkel az idegen szívü és idegen lelkü magyar polgárokkal és magyar alattvalókkal beláttatná, hogy legalább is nem illik magyar kenyeret enni annak, ki édes hazánk zöngzeties nyelvét nem iparkodik elsajátítani.

Más dolog, ha erre valaki *képtelen*.

Vagy nincs rá alkalm.

Mert százezrekre megy édes hazánkban azok száma, akik nem beszélnek ugyan magyarul, de azért *magyarul éreznek*.

Ezek olyan jó magyarok, mint akár mi.

Deák Antal.

Amerikáról.

— Egy néhány komoly szó. —

A sok mindenféle baj között, a mely Magyarországot, a mi édes hazánkat, az utolsó évek alatt érte, egy sem olyan nagyfontosságú, mint a kivándorlás, különösen az Amerikába való kivándorlás.

Az Amerikába hajózás a mi jó magyar népünk-nél nem nagyon régi. Talán, azt lehet mondani, csak mintegy husz esztendeje jött divatba és az utóbbi évek alatt olyan veszedelmes mértéket öltött, hogy egyes országrészek teljes elnéptelenedésétől lehetett tartani. Ez az aggodalom nem is egészen fölösleges, ha meggondoljuk, hogy az utolsó husz év alatt Bács-Bodrog megyéből 74 ezer ember, Vas megyéből 41 ezer, Somogyból pedig 32 ezer vándorolt ki Amerikába. Ezek csak a legnagyobb számokat mutató megyék, de nincs egyetlen egy megyéje sem Magyarországnak, a mely Amerikába vándorolt fiait *ezri vel* ne siratná. De nem arról akarok én most beszélni, hogy melyik megyéből, járásból hányan fogtak a kezükbe vándorbotot, — hanem arról ejtsünk néhány szót, hogy mi az oka a kivándorlásnak, meg hogy mi csalogatja a mi derék népünket oda kifelé: Amerikába?

A munkásnépet két fajtára lehet osztani: földmives-munkásra, meg gyári-munkásra. Magyarországon a gyáripar még csak most kezd nekilendülni, azért tehát a földmives-munkásokhoz képest a gyári munkások elenyésző csekély számmal vannak. A gyári munkások legnagyobb része *nemzetközi* szociálista, avval hát a *magyar* haza nem sokat vesz, de a földmivesmunkás alkotja a magyar fajtát, az a nemzetnek a törzse, a fundamentuma. A földmivesmunkásnak pedig igen sok a baja. Ott van mindjárt a *munkahiány*.

A ki nem a maga földjét munkálja, hanem a máséban él, akár részért dolgozik, akár pusztán napszámért, bizonytalan keresetből él. Egyszer van munka, egyszer meg nincs, — egyszer majdnem széjjelszaggatják a munkásembert, hogy ide jöjjön, oda menjen, máskor meg fölkophatik az álla szegénynek, mert nincsen munka, nincsen kereset. Legszívesebben összerakosgatna szegény egy kis pénzeszkét, hogy valami apró irtásföldet vehessen, és ha napszámba nem mehet, a maga földjét dolgozhatná, gyomláhatná, — de bizony a pénz azért pénz, hogy együtt ne maradjon. De nem is maradhat. A mi kis pénzmag jó napokban összegyűl, elfogy az utolsó fillérig, mihelyt az inséges hetek beköszöntenek. Pénze a szegény földmivesmunkásnak csak akkor gyűlhetne össze, ha állandóan volna munkája és a mit munkaidőben félrerakosgat, munkahiány idején elő nem kellene szedegetnie. A sok kinlódás, vergődés, a minek nincsen látszatja, előbb-utóbb Amerikát juttatja az eszibe, ahun, lám, a Vica ura is meg az Istók is megszede magát. (De meg is dolgoztak ám érte, szegények!)

Hanem a munkahiány csak egy, a mi Amerikába kergeti a munkás-embert. Van aztán, a mi *csalogat* is; még pedig kettő: a *gyors meggazdagodás reménye* meg az a *pénz*, a mit az Amerikában lévő sógorok, komák, ismerősök haza küldözgetnek néha-napján. A szegény embert elkábítja az, hogy itt, Magyarországon, esztendőig kinlódhatik, mégse tud zöld ágra vergődni, ott pedig rövid időn meggazdagodhatik, — ő legalább azt hiszi. Meg is mon-

dom, hogy miért? Azért, mert ő nem látja azt a testet sorvasztó, lelket ölő munkát, a mit ott kinn Amerikában azok a szegény magyarok végeznek. Nem is sejtí, hogy az a sok ezer meg ezer földmives-munkás ott mind *ipari munkássá* lesz és nem földet művel, nem szánt, vet, arat, gereblyél, a mezőn gyűjt, — hanem mélységes bányák fenekén fészti meg a karját, hatalmas gyárak zakatoló gépei között lapátol, vagy pedig hányja a szenet valamelyik nagy gyár kazánja alá.

A küzködő földmives-munkás, a ki itthon éldegél, ha még olyan nehezen él is meg, — *ember*, de az a kivándorolt magyar, a kitől emberfölötti munkát követelnek, megszünt embernek lenni, — az csak alkotórésze a bányának, gyárnak, vállalatnak, a hol dolgozik. Pedig dolgoznia, erősen dolgoznia *muszáj*, mert különben kiteszik a szűrét és behiják a helyére azt a másik magyart, a ki ott áll már a gyár kapuja előtt és várja, hogy a magyar hazából hozott *két erős karját, feszülő mellét és acélos izmát eladja* az amerikai gyárosnak, vagy vállalkozónak.

Ezt adod el, én édes magyarom, ott: Amerikában. A te egészséges, izmos testedet, a kemény karodat. Ha itthon kényszerítenék arra, hogy annyi munkát végezzél, mint ott: felkiáltanál, hogy te ember vagy, nem állat!

Itthon megmaradsz a földeden, vagy a más földjén; azt kapárod, szántod, beveted, de a gyárba be nem állsz és tétlenül nézed, hogy a *magyarországi gyári munkásoknak több mint a fele idegen*, gyakran külföldi. A bányákban, vasgyárakban, németek vannak, a malátapörkölő- és sörgyárakban csehek, az építéseknel tótok vannak és te nem akarsz beállani közéjük itthon, hanem Amerikában igen. Ott te is végzel gyári munkát, ott te is leszállsz a bányák fenekére, — és ha félre tudsz tenni egy-néhány koronát, sőt haza is tudsz küldeni a feleségednek, azon én nem csodálkozom, mert meg is dolgoztál érte.

És éppen ebben van meg az oka annak, hogy némelyik ember (mert sok szegény marad ám ott is!) Amerikában meg tudja szedni magát, továbbá ez az oka annak, hogy sokan nyulnak a vándorbothoz és kimennek Amerikába, *hogy meggazdagodjanak*. Mikor már kinn vannak, veszik csak észre, hogy nem gazdagodni, hanem dolgozni jöttek ők ki, még pedig *erősen dolgozni*. Már tudniillik azok, akik munkához jutnak: mert sokan vannak ám a kivándorlók (körülbelül 400 ezer magyar él már odakint) — és gyakran megesik, hogy munkához sem jutnak. Akárcsak itthon. Az ilyenek azután a legszerencsétlenebbek; mert itt nyomorogni: még csak megjárja; de idegen földön nyomorogni az kettős kereszt a szegény ember vállán.

Ha az ilyen ember csalódottan hazajön, akkor két tapasztalattal lett gazdagabb és avval a *háromszáz koronával* szegényebb, a mibe az oda meg visszautazás került. Ha betette volna azt a pénzt a takarékpénztárba, hát — bizony, mondom! — jobban jár. Hanem a két tapasztalata így is megmarad. Az egyik ez: *a ki itthon dologkerülő, az odakinn Amerikában megtanul dolgozni*; a másik pedig ez: *a ki itthon is dolgoz ember volt, az odakinn, Amerikában, megtanul kétszer annyit dolgozni*. — A pénzt bizony ott sem adják ingyen, sőt ellenkezőleg: drágábban, mert többet kell érte dolgozni;

mint idehaza. Ezért vétek az Amerikába való kívándorlás; mert a ki munkakerülő, az ott se boldogul, a ki pedig dolgozó ember, az itthon is zöld ágra vergődhetik, ha akar. Persze: azt mondjátok erre, nyájas olvasóim, hogy miképen dolgozzék a munkás-ember, ha munkát nem kap? Erre majd megfelelek nektek, - legközelebb.

Apor Dezső.

POLITIKAI VILAG.

A civilizista-vita vége.

A kormánypárt tartott attól, hogy a civilizista vitája el fog huzódni néhány hétig. Azonban a honatyák úgy látszik, megunták már a nyári szószaporítást s megszerzik Tiszának azt az örömet, hogy a vitát nemsokára berekesztik. Erre vall Apponyi Albert grófnak megjelenése is, a ki záróbeszédje elmondására jött a fővárosba.

Az új párt tisztikara.

Az új párt pártköre e héten végleg megalakult. Elnöke lett báró Wesselényi Miklós, alelnökei gróf Degenfeld József és Óvári Ferencz. A központi végrehajtó bizottság elnöke Fáy Béla, tagjai: Bánffy Dezső, Eötvös Károly, Gyórfy Gyula, Hock János és Szemere Attila.

Elégedetlenség a Kossuth-párt iránt.

A kecskeméti függetlenségi párt után a soproni párt is rosszalja a Kossuth-féle 48-as függetlenségi pártnak meddő, paktáló, bujkáló, üres politikáját. A vidék egymásután kiábrándul az üres jelszavakból és belátja, hogy a népért nem tesz senki semmit.

Erdekes a soproni fiók-párt panasziratának az a része, mely a múlt évi magyar nyelvi küzdelemről szól:

„Már a harc alatt aggodással töltött el bennünket a pártvezetőség ingadozása, majd meg folyton f. kozódó megdöbbenéssel kellett tapasztalnunk, hogy a párt leszerel, békét köt üres ígéretek fejében, olyan békét, melyből a már-már győző sereg nem hárul dicsőség, az országra nem vár haszon, csupán az ellenfélnek kedvez. Evvel a békekötéssel a párt visszatért régi politikájához, mely kimerült abban, hogy a párt hangoztatja ugyan elveit, de gyakorlati megvalósításukra mit sem tesz, s míg egyrészt tiltakozik a kormány tényei ellen, addig másrészt ölbe tett kézzel nézi azokat.

A hosszú harc fázisai és a gyászos békekötés egyben szomorú világot vetettek a függetlenségi párt belső állapotaira. Láttuk; hogy a párttagok jórészből hiányzik az elvek megvalósítására irányuló szándék; hogy a párt politikáját felekezeti momentumok irányítják, hogy klikkekre van szaggatva a hajdan oly erős és hatalmas párt, mely klikkek személyi politikát üzve, egyéni érdekeket hajszoznak. Ezért a párt presztízse megtépve, a párt szétszakadva, a vezetőség elcsüggedve, a tagok a vezetőségben bizalmukat veszítve kerültek ki a nagy küzdelemből.“

Két interpelláció.

A szerdai képviselőházi ülés végén két fontos interpelláció hangzott el. Kár, hogy a civilizista kérdése annyira lefoglalja a honatyai agyvelőket, hogy semmi más iránt nem érdeklődnek, különösen nem a kisemberek bajai iránt. Az is kár, hogy az illető miniszterek, a kikhez az interpellációk intézve

voltak, nem adtak mindjárt feleletet, pedig ugyan csak helyén lett volna tüstént megnyugtató nemcsak az interpelláló képviselőt, hanem a népet is, mely a dologban érdekelve van.

Pozsgay Miklós a pénzügyminisztert interpellálta a miatt, hogy hajlandó-e az idén a rossz termésre való tekintettel kivételesen elengedni a kis üstön főzött saját termésű gyümölcs-czevre és törköly-váltság díjait? A pálinkafőzésnek ilyenét való megkönnyítése most nagyon ráférne a népre. A másik interpelláció a földmivvelésügyi- és kereskedelemügyi miniszterekhez szólt és pedig a miatt, hogy a nagy szárazság folytán tiltsák meg a takarmánykivitelt s az államvasut önköltségen, vagyis a legolcsóbban szállítsa a takarmányt.

Az interpellációkat kiadták a minisztereknek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Még egyre a civilizista vitája folyik.

Pénteken — július 15-ikén — báró Dániel Ernő állott föl szólásra. Bár hallgatott volna, okosabban tette volna! De nem is a nemzetnek beszélt, (mert azzal úgy se tudná elhitetni a civilizista fölemelésének a szükségét), hanem a bécsi udvarnak. S ezért aztán mondott nagyokat, hogy jól meghallják odafönn. Ugy tünt föl, mintha a bárói méltóságát köszönné meg, a mit 1896-ban kapott a királytól. Feketesárga kijelentéseit zajos fölháborodással fogadta az ellenzék, de egy hanggal se helyeselte a saját pártja, mert mindenki érezte, hogy Dániel uram túllőtt a czélon. Ilyen tüzesen még maga Tisza István sem ajánlotta a fölemelt civilizista megszavazását.

Szerencsére a civilizista ellen is hangzottak szavak. Egry Béla, Bakonyi Samu, majd Okolicsányi László sok igaz szót ejtettek a fölött, hogy a bécsi udvarnak nem lehet megadni a kért két milliós többletet.

Polónyi és Tisza.

Szombaton összecsapott ez a két ember az országgyűlés porondján. Polónyi jól megcsipkedte a miniszterelnököt s a fejére olvasta, hogy a magyar közjogban tudatlan. Az udvartartás költségeire rátérve, kijelentette, hogy az igaz hazafiság nem szavazhat meg egy fillért sem, mert semmi szükségünk sincs arra, hogy a mi pénzünket osztrák cselédek Bécsben költsék el. Felemlítette, hogy most már *negyedizben* emelik a civilizistát. Mikor lesz ennek vége?

Persze Tisza István nem hagyta szó nélkül megtámadtatását. Visszavágott azzal, hogy ő nem kér a Polónyi tudományából. Egyben pedig megvédelmezte az uralkodó családot.

Ülés végén Sebess Dénes a székely nép szomorú viszonyait vázolta, s azt mondta, hogy annak főoka a telekkönyvek zavarossága. A melyik vidéken tagosítás nincsen, olyan rendezetlenek a telekkönyvek, hogy az ember a saját tulajdonát is félti. Kéri a minisztert, hogy csináljon rendet a telekkönyvek kiigazítása körül.

Az új párt szereplése.

Hétfőn a vita kissé fölélénkült. Az új párt vezére, Bánffy Dezső mondotta el a maga véleményét az udvartartásról. Ő megtagadja a civilizista fölemelését, mert nincs bizalma a jelen kormányban s nem hiszi, hogy a magyar udvartartás és egy egységes, erős nemzeti állam kiépüljön Tisza alatt. A

legnagyobb tisztán előtt, de kíván gyarul tudjanak talunk jóakarattal követelésekkel.

Mindezt az egykori nagyzott Tisza szemhiába lobbantja hiszen mit tett bihari pontokán Tisza kicsinyli sem bánta.

Bánffy ut Eötvös Károly, szóvá. Kilencz ugymond Eötv meg születnek, elnök tettei, megróttá Tisza Figyelmeztette, kel, mert nem idő. Elkövetk majd Tisza ura

Még egy nek. Hogy t. i. csak azzal fen szünk mint Le lesznek akkor becsületéről? nem szabad a

Ezt a le járt próbált E ő nem személ

Másnap nyujtották tov számban együ

Egymásu s mindannyija javaslatához. latkozott az u utasításban ré pedig szétsz izekre és kim jól gondját a testáns paps erre nincs pé A néppá vaslatot.

Jelenték másután öten Hiába! egyik a mi azt mut De nem is m különös figy

A ki
post, V., Géza
közép- és kle
az intézet ol
a kölcsön kö
Ha az adós
ben bármiko
kölcsönök eg

legnagyobb tisztelettel hajlik meg a királyi család előtt, de kívánja, hogy az uralkodóház tagjai magyarárt tudjanak. A míg erről az oldalról nem tapasztalunk jóakaratot, addig az udvar ne álljon elő újabb követelésekkel.

Mindezt meglehetősen részletességgel mondta el az egykori nagyur. Azonban még többet foglalkozott Tisza személyes támadásaival. A miniszterelnök hiába lobbantja a szemére, hogy változtatja az elveit, hiszen mit tett Tisza Kálmán? Szegre akasztotta a bihari pontokat. Nem törődik azzal, hogy az ifjú Tisza kicsinyli őt. Kicsinyelték azelőtt is s akkor sem bánta.

Bánffy után megint egy újpárti beszélt és pedig Eötvös Károly, a ki főleg a Tisza viselkedését tette szóvá. Kilencz hónapja vezeti Tisza az ország ügyeit, ugymond Eötvös. Ennyi idő alatt lángeszű emberek megszületnek, de nem születtek meg a miniszterelnök tettei, melyekkel a bizalmat kiérdemelné. Aztán megróttá Tisza grófnak a paczkázó, hetyke modorát. Figyelmeztette, hogy beszéljen másképp az ellenzékkel, mert nem lesz mindig nagy hőség és aratási idő. Elkövetkezik a cséplés is, a mikor elcsepelnek majd Tisza *uramöcsémét* a gorombaságaiért.

Még egy hibáját fölemlítette a miniszterelnöknek. Hogy t. i. *nincs hite a nemzet jövőjében*. Mindig csak azzal fenyegetődzik, hogy elpusztulunk, elveszünk mint Lengyelország stb. Micsoda vélekedéssel lesznek akkor ellenségeink a nemzet erejéről és becsületéről? A ki nem bizik a nemzetében, annak nem szabad a nemzet vezetésére vállalkoznia.

Ezt a leczkét megérdemelte Tisza István. Mindjárt próbált Eötvösnek válaszolni s azt mondta, hogy ő nem személyeskedik olyan sokat, mint az ellenzék.

Kedd, 1904. július 19-én.

Másnap már ismét nagy részvétlenség mellett nyújtották tovább a vitát. Alig voltak határozatképes számban együtt.

Egymásután vonultak föl az ellenzék közkatonái s mindannyija megtagadta a hozzájárulást a kormány javaslatához. Mukits Simon nagyon kiméltlenül nyilatkozott az udvar tagjairól, a miért többszöri rendretasításban részesült. A nemzetipárti Günter Antal pedig szétszedte Tisza István osztrák politikáját izekre és kimutatta, hogy ez az ember nem viseli jól gondját a nemzet jogainak. Marjay Péter a protestáns papság fizetésrendezését sürgette. A míg erre nincs pénz, az udvar kiadásaira se legyen.

A néppárti Darányi Ferencz is ellenezte a javaslatot.

Szerda, 1904. július 20-án

Jelentéktelen nap volt a szerdai is. Pedig egymásután öten szólaltak fel a civillista emelése ellen. Hiába! egyiknek a beszéde sem keltett érdeklődést, a mi azt mutatja, hogy a vita a végéhez közeledik. De nem is mondtak ezek az urak olyasmit, a mi különös figyelemre volna méltó. Bakó József és

Kecskeméthy Ferencz — mindakettő református lelkész — a templomukban képzelték magukat és hosszasan papoltak arról, a mit már az előttük szólók huszféleképpen elmondtak. Az utóbbi a legnagyobb komolysággal azt fejtegette, hogy a főherczegek legokosabban tennék, ha valami becsületes ipart üznének, miután ugyis tanulnak valami mesterséget; lehetnének például szürszabók vagy csizmadiák.

Ivánka Oszkár fölszólalása rövid volt, de többet ért. Megemlítette, hogy a szabadelvű pártnak még óliberális tagjai is tele voltak Széll idejében nemzeti érzéssel, míg most a kuruczabb kormánypártiak is igen csöndesen összehúzzák magukat, mert a kormány hatalma osztogatja ismét a mandátumokat, Széll Kálmán idejében pedig a választók jóakarát kellett a szabadelvű jelölteknek megszerezni.

Csütörtök, 1904. július 21-én.

Lengyel Zoltán volt a vita utolsó szónoka. Azt fejtegette, hogy az udvar rosszul gazdálkodik. Majd gunyosan kérdezte, hogy hova bujtak a függetlenségi párt vezérei? Most szabadságon vannak, holott ilyen fontos kérdésben nyilatkozniok kellett volna.

Ezzel a vita bezárult. Kammerer Ernő előadó a javaslat elfogadását ajánlotta osztrák izü beszéddel, a melyért zajos közbekiáltásokat aratott. No nem köszönte meg egyiket sem. Rákosi Viktor, az első, ki a zárszó jogával élt, meg is mondta nyíltan, hogy Kammerer szégyenletes és hazafiatlan munkát végzett.

Hatalmas zárbeszédet mondott Apponyi gróf. Az ellenzék érveit, ugymond, nem hallotta a tudalról megczáfolni, mert nem is lehet. Azután elbánt a miniszterelnökkel, a ki a nemzeti törekvéseket minap „mérgező illuziókból támadt részegség”-nek nevezte. Mi az a mérgező illuzió? Az, hogy magyar hadsereget kívánunk? Az a méreg, a mi a nemzet szervezetében idegen s nem változik át a nemzet vérévé. Ajánlja felirati javaslatát elfogadásra.

Utoljára Tisza István beszélt. A civillista fel-emelése szerinte kizárólag azért szükséges, hogy megszűnjék az udvartartás állandó deficitje s hogy a budai vár kiépítése miatt szükséges új kiadások fődözhetőek legyenek. — Az elnök erre szavazást rendelt el. A többség elvetette Apponyi javaslatát. Magát a civillistát másnap megszavazta a Ház.

TÁRCZA.

Pihenőben.

*Oly jól esik pihennem e kies völgy ölén,
Lágy szellő fuvalma enyelgve száll felém.
Tavaszi lehellete és virág illata
Rezgő verőfényben vidámság támad.*

A ki birtokára jelzálog-kölcsönt

akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kiszármagok Országos Földhitelintézetéhez Budapest, V., Géza-utca 2 (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálog-kölcsönöket, főczélja azonban, hogy a közép- és kisbirtokoson segítsen. Ezért kölcsönöket már 300 koronától kezdve ad. A ki sulyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terhén. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki a mérsékelt díjért minden a kölcsön körüli teendőket ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig 20, 30, 40 vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor minden díj nélkül visszafizetheti. Az intézet jelenleg 4%-os és 4 1/2%-os záloglevél-kölcsönöket ad a 4 1/2%-os kölcsönök egyik módjával minden levonás nélkül keszpenzben fizettatnak ki. A kinek kölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levélre barmiknek azívesen ad föl a kölcsönt.

*Leszáll majd az alkony setétlő leplével,
Sok nyüzsgő, apró lényt édesdeden főd el.
Egyedül a csalogány töri meg a csöndet,
Zenél boldogságról, mely után esengett.*

*Szép Magyarország az én kedves hazám,
Minden gondolatom csak neki áldozám,
Büszkén tekintek fel Kárpát ormaira,
Lelkesít az alföld végtelen határa.*

*S cselekszem úgy, mint Isten rendelé:
Haladok a kitűzött magasztos cél felé,
Csak egy szemérral javítok nemzetem nagyságán,
De mély a boldog érzet, hogy ezt tehetem igazán.*

Csaszin Albert.

Okos kutyák.

Régi szólás-mondás:

— Elurasodott, mint a pék kutyája.

Előbb ugyanis barna kenyérral táplálkozott őkelme, de később pékhez kerülén, úgy megszokta a zsömlét, hogy többé rá sem nézhetett a rozsenyérre.

— Lám, milyen okos volt ez a kutya! — mondaná valamely állatvédő egyesületi tag.

Pedig dehogy!

Ismerünk mi a pék kutyájánál sokkal okosabb ebeket, s pusztán csak arra kérjük a mélyen tisztelt olvasóközönséget, hogy ne tarstson benünket Hári Jánosoknak.

*

Egy uri ember tarsolyt akasztott kutyája nyakába, s ebbe a tarsolyba minden nap két krajczárt csusztatott. A kutya aztán tudta a kötelességét. Átment a szomszédos üzletbe, kifordította pénzét tarsolyából, s kapott érte egy ropogós kiflit. Ez így ment jó darabig.

Hanem a kutya szörnyen okos és tanulékony állat volt, a mit a boltban látott, azt jómaga is meg akarta próbálni.

Gazdája egy szép napon, mikor ismét tarsolyába csuszattatta a szokásos két krajczárt, azt tapasztalta, hogy a bestia előbbi alkalommal nem költötte el a pénzét, hanem megtakarította.

— Ugyan mit akar ez a kutya — tépelődött magában — bizonyára valami hunczutságon töri a fejét.

Harmadnap aztán kitünt a turpisság. A kutya azért spórolta össze pénzét, mert látta a boltban, hogy a vásárló közönség őt krajczárért milyen pompás szalfaládét kap, s neki is erre jött gusztusa.

A megmaradt krajczárt pedig tarsolyában hagyta, hogy két nap mulva új szalfaládét vásárolhasson.

*

Hanem az sem volt épen utolsó dolog, mikor egy lusta kutya tul akart járni a gazdája eszén.

Nagyon szeretett — dögleni.

És pedig nem akárhol, hanem puha helyen dögleni.

Azért megtörtént gyakran — ugyszólván mindennap — hogy mikor gazdája egyet nyújtózni akart

a pamlagon, szeretett kutyája már rég ott aludta az igazak álmát.

Most aztán megkezdődött a tusakodás: a pamlagért való küzdelem.

A gazda végre megunt a tréfát, s kedves kutyáját kegyetlenül elkorbácsolta.

A java most kezdődik.

Az eb okos kutya létére elhatározta magában, hogy ezentul a pamlagra csak suttymban fekszik: nem szabad róla tudni gazdájának.

Megesett nemsokára, hogy az eb gazdája eltávozott hazulról, s a kutya a jó alkalmat föl akarván használni, újra a pamlagra feküdt. Azonban vesztére. Mert az ur valamit otthon felejtett, s fél utról viszatért.

Hasztalan ugrott le a kutya idejekorán, az ur megtapogatta a pamlagot, s ezt melegnek találván, az okos állatot ismét kegyetlenül eldögönyözte.

A kutya most igen elszomorodott. Mitévő legyen szegény feje? Gazdája egyre dögönyözi, de ő érzi magában, hogy a pamlaggal soha sem tud szakítani.

Ujra gondolt egyet.

Mikor nesztét vette, hogy gazdája hazaérkezik, szépen leugrott a pamlagról, ezt gondosan elsimitotta, s közben *fujta* a meleg helyet, hogy mire gazdája belép, hült helye legyen az ő alvásának.

Ilyen okos volt ez a kutya.

*

Ha azonban úgy tetszik, még okosabbal is szolgálhatunk: olyan kutyával, mely csodálatos módon *értett a zenéhez*.

Mikor Franciaországban a Bourbonokat a trónra visszahelyezték, a Tuileriákban naponta tartott ünnepségeken mindenkor megjelent egy nyomorult kinézésű komondor.

Ez a kutya az emberek közt átosonva előre furakodott egész a zenészekig, velük együtt defilírozott, s ha a muzsikuskok megálltak, a komondor is állva maradt. Mikor pedig a diszszemlének vége lett, a kutya is eltűnt, s másnapig nem látta senki.

A komondor förtelmesen csunya kinézésű volt, s a zenekar elnevezte *Toutlaid*-nak (nagyon csunya), de azért mégis mindnyájan szeretették.

Nyakravalót csináltattak neki, melyre a nevé kivarrták, s mindennap más és más zenész táplálta. A vendégszerető házigazda csak annyit mondott neki:

— *Toutlaid*, ma nálam fogsz ebédelni! s a jámbor állat a meghívásukat rendesen elfogadta.

Fekete kávé után — azaz hogy pardon — ebéd végeztével a zeneértő kutya egyenest az operába futott, s az orkeszter valamelyik sarkában meghúzódva, végigélvezte az előadást. Hogy az előadás után hova tűnt, azt soha senki sem tudta.

Egy reggel azonban *Toutlaid* nem jelent meg a diszszemlén, sem este az operában. Hová lett: senki sem tudta elképzelni.

Végre negyednap mulva szegényes temetéssel találkozott a zenekar. Semmiféle gyászkiérete nem volt a koporsónak, csak egy nyomorult kinézésű kutya — *Toutlaid*.

A zenészek hívták, kiabáltak, füttyültek reá, mind hasztalan: a kutya nem reagált, hanem komoly, kimért léptekkel követte a koporsót.

Másnap reggel a szegények közös sirján halva találták a zeneértő állatot. Talán valami elszegényedett művész, vagy kolduló zenész volt jobblétre szenderült gazdája.

*

Utoljára mégis a legokosabb állatot szándékozunk bemutatni.

Ez a legokosabb kutya persze patyikú volt. Azért beszéljen maga a patyikú.

— Tavaly ősszel történt, hogy ötödmagammal vadászni mentem a cservágásba. A kutya nagyon megtetszett társaimnak. Ekkor elősoroltam jó tulajdonságait, s fogadást ajánlottam, hogy kutya az eldobott krajezárt elhozza nekem a cservágásba.

— Azt már szeretnénk látni. All a fogadás — kiáltottak társaim.

— Én pedig a kompanisták előtt egy krajezárt erősen megkeresztelve, titkon a gyalogösvény porába ejtettem.

— A cservágásba érve elővettem egy másik krajezárt — folytatja a patyikú — s azt kutyaammal megszagoltattam. A kutya szépen utnak indult. Már későre járt az idő, de biz' az én kutya még mindig nem érkezett meg a krajezárral. Társaim gunyoltak, hogy elvesztem a fogadást, s már magam is kezdtem kutyaammal ügyességében kételkedni.

— Azonban képzeljék csak: kutya késő este vágtatva érkezik a cservágásba. Fogai közt egy rossz nadrágot szorongatott.

— No hiszen megjártad — viccelődtek a kollegák — kutya egy rossz nadrágot hozott a krajezár helyett.

Csak lassan a keresztrel — dűnyögtem fél bizalommal — hátha a nadrág zsebében lesz a krajezár? Ugy is volt. Valami szegény koldus megtalálhatta a krajezárt s kutya nem tágitott mellőle, migcsak este le nem feküdt, hogy a nadrágot a krajezárral együtt ellophassa.

Ez volt aztán az okos kutya!

Deák Antal.

Egy község pusztulása.

— Szemtanu elbeszélése. —

Mostanában elszomorítóan sok kisebb-nagyobb tüzvész pusztít szerte a hazában. A nagy szárazság csak megkönnyíti a veszedelmet. Az utolsó hét tüzeseteiből a hevesmegyei Bodony község pusztulása a legmegrázóbb szerencsétlenség, melyet Vass János vármegyei aljegyző, mint szemtanu, a következőkép ír le egy budapesti hirlapban:

Kong a lélekharang. Egy falu jobb jövőjének reményét, csendes boldogságát siratja.

Julius hónap tizenegyedikén délben, szükszavu távirat jött Hevesmegyéhez: „Roppant szélviharban Bodony lángokban áll.” Még alig hogy győztünk tanakodni a tennivalókról, új értesítés jött: „A fél falu leégett, emberhalál is van”. Estére jutva meg,

azt táviratozták, hogy Bodony földig leégett, több ember elpusztult, inség előtt állnak.

Az emberszeretetnek és kötelességnek hívó szózatára Majzik Viktor, a megye alispánja, több tisztviselővel a helyszínére ment gyors segítséggel.

Még alig hogy a falu határát átléptük, éreztük a pusztulás első hírmondóját: kiölte az erdő balzsamos illatát a füst, a hamu, a korom, a pernye büze. Hogy pedig a völgykatlan pereméhez értünk, kezét tördelő, jajveszékélő asszonyokat ellankadt, siránkozó gyermekeket, komor tekintetű, vergődő lelkű férfiakat láttunk. Körülállották kicsiny megmentett holmijukat, mintha csak koporsó, vagy sirgödör volna. Sötét ködként gomolygott a tájon a füst fellege és a pára. Kimagaslott a ködből a templom tornya. Szerte, a merre csak vége hossza van a kiterjedt falunak, düledező, fekete falak merednek. Közül itt is, ott is föl-föllobban a hamu alatt lappangó zsarátnok: a gyilkos hatalom utolsó lobbanása.

Körénk gyülekezett lassacsán a falu eleje és a nép is. Örül, a ki kaphat valakit közülünk, kinek kiönthesse lelke nagy keservét. Bejárjuk a falut. Kezdjük a nyomozást, honnan, miként lett e szörnyű végpusztulás?!

Gábor cziráki Imre legénysorban levő fia zsupszalmát kötött a boglya tövében. Hogy aztán készen lett a kötélveréssel, pipára gyujtott. A gyujtó végét meg oldalvást vetette. S azzal, mint a ki jól végezte dolgát, visszafelé indult csomózni a földre. De még át sem lépte a kapu küszöbét, kiált érte az anyja. Visszanéz s a boglyát már lángban látja. Nyomban ott termettek, szét akarták szedni, öntözni is kezdték, de hiába való lett. Sebes szárnyra kapta a szélvész a lángot.

Farkas kode Gergely jókor kelvén, kinézett a nagy lármára. A tűz már belekapott házának szarufájába. Visszaszaladt nyomban, kidobálta az udvarra, a mi keze ügyébe akadt. Csak lélegzetvételig volt talán odabent, mégis alig, hogy ki tudott már jönni. Így is megkapta a láng az ingevállán. A házapadlása meg recsegve-ropogva hirtelen beszakadt. Tőle a szomszédhoz, innen sorba tovább szállt a veres kaskas, táplálta az orkán. S a mint terjeszkedett, úgy nőtt a hatalma. Nem birt már vele a fecskendőnek vékony vizsugara. Csapkodott a láng, szórva százfelé is a pernyét, a szikrát. Egyszerre, mint az ölelő kar, két végbe fogta át a falu határát. A hogy rohant a láng, fogyott a segítség. Mindenki hazament a magáét védeni. Béres Jánosnak már a rokonból sem jutott. Maga meg az asszony mentettek, a mit lehetett. Kihozták a lovat, az asztalt, a ládát, mikorra szikrát kapott a takarmány. Ezt is meg szeretne volna menteni a szegény. Szórná a villával, de megcsapja

— Iső magyar hangszergyár villamos erőre berendezve

Stowasser J.

Cs. és kir. udvari hangszergyáros, a cs. és kir. közös és a m. kir. honvéd hadsereg egyedül szállítója

BUDAPEST, II. ker.,
Lánchíd-utca 5. szám.

— Első kézből legjobban vasarol —

Legnagyobb választék az összes hangszerekben.

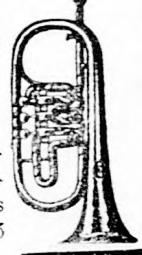
hegedűk, gordonkák, bögők, fuvolák, trombiták, cimbalmok saját találmányu tartogatók 30 forint-tól fölfelé

Harmonikák legjobban, eipusztíthatatlan hangokkal, különlegesség acélhangu zenekari harmonikákban saját mintáink.

Teljes zenekar * felszerelése *

előnyös feltételek mellett a legjutányosabb árban szállítatik.

Képes árjegyzék a) hangszerekről, b) harmonikákról, ugyszintén harmóniumokról ingyen és bérmentve; csak megnevezendő mifele hangszerről kívántatik.

a láng. Elszédült, belefordult, olyanra égett, akár csak egy tuskó.

Fejes geri János vizet akart merni a gémnélküli kutból. Meglódult alatta egy kődarab a kutrovátekéből, — beesett, meg is halt.

Mire a tűz a falu szívébe ért, már száz felől kavargott a templomra a láng. Meggyuladt az is, meg a torony teteje is. A harangláb összeroskadt, a nagy harang, két kicsit levertve, leszakadt, széttörte a templom menyezetét. Iskola, lelkészlak, község-ház, egymásután hamvadtak el. Mikorra ezekkel is végzett a rombolás, az egész község egy izzó kohóvá lett. Nem gondolt már senki a vagyonkájával, csak az életét féltette. Szegény Fejes Józsefnének az eszébe villant, hogy bent van az a kis pénz, mit az ura küldött, messze idegenből, verejtékes munkájából. Visszament a házba. De ki már nem jutott, — megfuladt. Pintér Ilusnak meg az okozta vesztét, a mit a jó Isten csapáskép mért rája. Születésétől fogva hibás volt a lába. Az a nyomorék láb nem előzhette meg a száguldó lángot. Lecsapott előtte, be is kerítette és véget is vetett neki.

Bent rekedt a házban a kis Balog Jóska. Mikorra meghallotta rimánkodó hangját a sógora bátyja, az ereszt már égett. Hogy meg bement érte, az ajtót ostromolta a tűz. Az ablakhoz vitte bátyja a szegény gyereket. Ott már senki sem állt, hát csak kivetette. Bár ne tette volna! Könnyebb az a halál, mert csak pillanatig tart, mikor a gyilkos füst elszorítja a lélegzetvételt, mint az összetört test kínos vergődése. Elviszi-e vajjon a sejtelem szárnya szegény Balog Andrásnak a tengeren tulra, valami bányába, hogy a vagyonát és egyetlen fiát hiába siratja!?

Kis Ignác a tavasszal jött haza, kitisztázta magát, módos háza épült. Ez is földig égett, mehet újra vissza. Nyolczvan nehéz esztendő nyomja az öreg Kovács Bertusné görnyedező vállát. Nagy betegségből most kezdett lábadozni, ha egy jószívű csendőr ki nem hozza, ott bentégett volna. Így csak vénségére félretett garasát, meg kicsiny holmijának vesztét siratgatja.

A hogy járogatjuk a sárga földü falut, itt egy borjunak-amott egy disznónak, szerte baromfinak — elég lett volna élmezésre az egész népségnek — akadunk hamvára. Egy kapu-ajtóban egy félig égett házörző eb látszik. Nem tudták kihuzni a község szép ménjét sem. Ott találtuk meg az istálló sarkában, a mint ágaskodva kifelé kapaszkodott . . .

Összegyültünk aztán nagy tanácskozásra. Rendben összeirtuk a károsultakat, kinek mije maradt, mennyije pusztult el. Kinek miben van a legnagyobb szüksége. Volt a falunak 260 háza. Leégett belőle 232, melléképület meg valami 700. Elhamvadtt örökre több, mint egy millió korona ebből a szegény, szerencsétlen ország nemzeti vagyonából. Meghaltak öten. Kettő még a halállal vivódik. Orvosi segítség kellett százötvennek. Étlen-szomjan, földél nélkül maradt 250 család.

Megesendül a temetőnek kis lélekharangja. Egy menet jön arra. Elöl megyen a pap, utána a kántor. Mögöttük avult deszkából készített öt koporsót visznek. Követi sok-sok nép s tengernyi zokogás. Oda-vetem szemem: elszorul a lelkem. Oh, hogy olyan roppant erős is az ember, hogy ha ilyesmit lát, meg nem szakad a szíve! Elkísérjük mi is őket.

Soha ily temetést! A papnak könye hull, csak

az ajka mozog, fölemelt kézzel áldást osztogat. A kántor kezdené a halotti gyászdalát, de elcsuklik a hangja. Nem hall ott senki egyebet, mint jajsztót. Nem is azt a néhány megboldogult embert siratja ott valaki, hanem egy falunak szép reménységét, boldogságát

UJDONSÁGOK.

A király a leégett bodonyiaknak. Bodony heves-megyei község tűzveszedelme, melyről egy szemtanu elbeszélése nyomán hosszabb tudósítást közlünk, meghatotta a király ismeretes jó szívet. A nyomorba jutott lakosság részére ő felsége *hatezer* koronát adományozott a magán-pénztárából.

A király kegyelme. Szombathelyről azt a hirt küldték be nekünk, hogy a király megkegyelmezett egy halálraitelt gyilkosnak, Kajtár Jánosnak, a ki Dombó József napszámot és feleségét megölte. Kajtár büntetését életfogytig tartó fegyházra változtatták át.

XIII. Leo pápa halálának évfordulója. Szerdán volt éppen egy esztendeje, hogy XIII. Leo meghalt uralkodásának 26-ik évében. Holtteste még most is abban a fehér márvány sirüregben pihen a szent Péter-templomban, a hová ideiglenesen eltemették. Az évforduló alkalmából nagy gyászünnepeket rendeztek. X. Pius pápa rövid imádságot mondott az elhunyt pápa sirjánál. A gyászünnepeken a magyar-osztrák nagykövet is jelen volt.

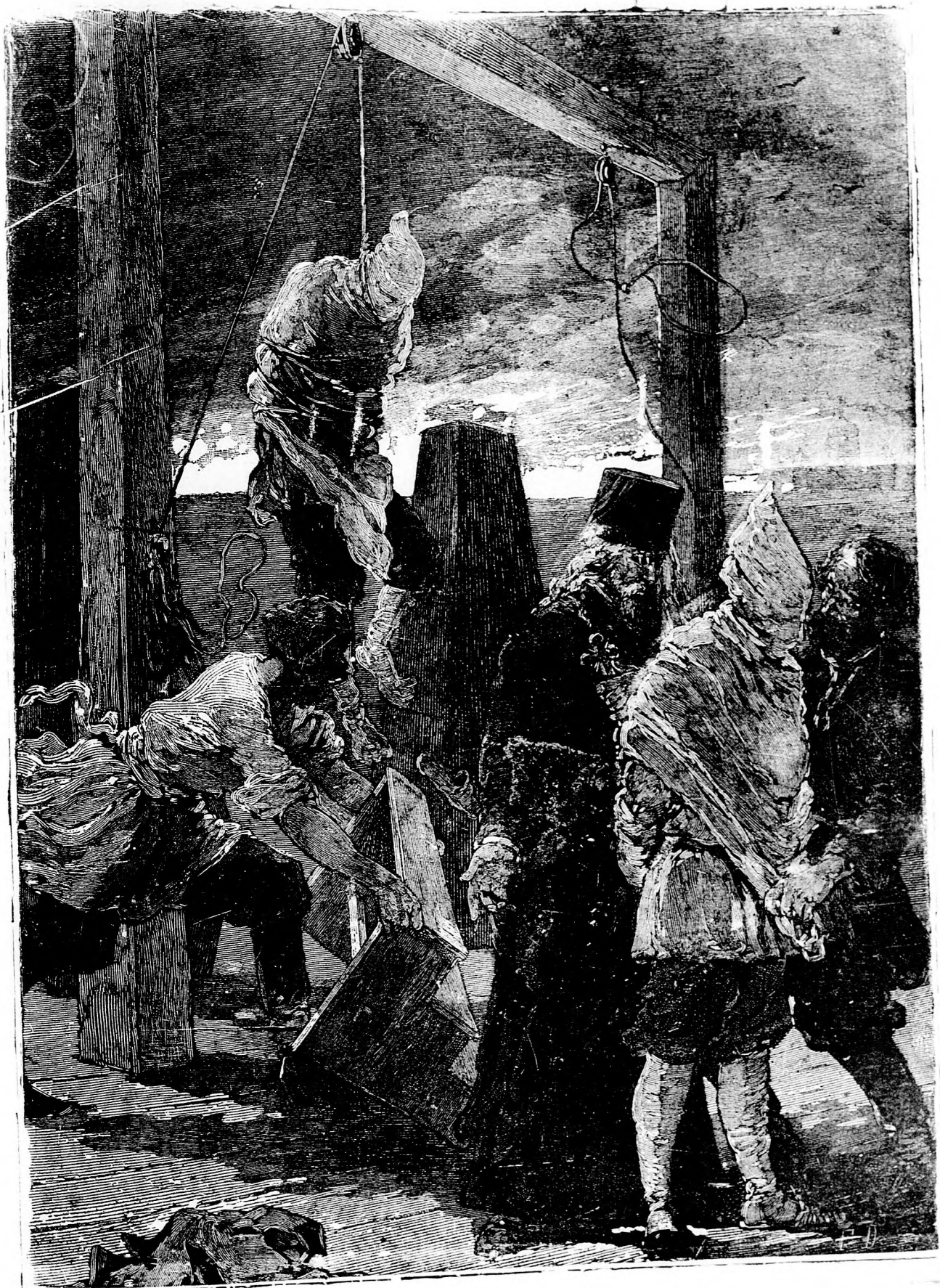
A katonaság kimélése. Schwitzer lovag tábornok, a hetedik hadtest parancsnoka, emberséges rendeletet küldött a szegei 46. gyalogezred parancsnokságához. A szerencsétlenségek elkerülése végett, meghagyta a tábornok, hogy a forró nyári hónapok alatt a katonai gyakorlatok legfeljebb tíz óráig tartanak. Tíz órakor a legénységnek be kell vonulni a kaszárnyába. A hadtestparancsnok szigoruan utasította a 46. gyalogezred parancsnokságát a rendelet betartására. A parancsnok ezredes napiparancsban már meghagyta, hogy a zászlóaljparancsnokok a rendeletnek okvetlen érvényt szerezzenek.

A kisiparosok kongresszusa. A kisiparosok a jövő hónap elején Sopronban országos kongresszust tartanak, a melyen az ország összes ipartestületei és az iparos egyesületek bejelentették részvételüket. Báró Bánffy Dezső a kongresszuson résztvesz és az önálló vámterület kérdéséről elvállalja az előadói tisztet. A kongresszus 2. pontjánál, az „ipartörvény reformjának kérdéséről“ Mukits Simon országgyűlési képviselő, a 3-ik pontnál „az iparosok hitelügyéről“ Udvary Ferencz orsz. képviselő fog beszélni.

Tömérdek katonaszökevény. Az idei sorozás Szepes-megyében igen szomorú eredménnyel végződött. Összesen 5287 katonasoros legényt hívtak föl, de 3245 itthagya hazáját és Amerikába szökött. Az ittmaradt 2042 legény nagyjából oly gyöngye volt, hogy közülük csupán 551 vált be.

A kazáni Mária-kép. Egész Oroszországban csodátevő hatalmat tulajdonítanak a kazáni Bogorodicky-kolostorban levő Szűz Mária-képnek. A kolostor templomában századok óta őrzik már ezt a képet, a melyhez messze földről vándorolnak az áhitatos hivek, hogy ott imádkozzanak és szenvedéseikre enyhülést találjanak. Annál

Aruló orosz katonák kivegzése.

nagyobb réműletet okozott, mint Pétervárról jelentik, az a hír, hogy a csodatevő szentképet, a mely vagyontérő drágakő-rámába van foglalva, ellopták. Az egész város talpon van és keresik a tolvajt; a templomokban miséket mondanak és az izgalom óráról-órára növekszik. A kerületi főnök mindent elkövet, hogy a kétségbeesett lakosságot megnyugtassa, de a kazáni oroszokat irtózatossá félelem fogta el, s ha a tolvajt el nem fogják, nagy szerencsétlenség történhetik.

Oktalan magyargyűlölet. Osztaria horvátországi községben most építik a plébánia-templomot s a tetejét különféle színű cseréppel fődtek be. Az emberek eleinte gyönyörűséggel nézegették a szép tarka tetőt, de aztán berontottak a plébánoshoz és azt követelték tőle, hogy a zöld cserepeket vitesse ki a többi közül, és tetessen helyükbe kék cserepeket, mert a zöld szín a magyar színhez tartozik. A plébános megtagadta ezt, mire a parasztok, a kik hajlandók voltak a cserepek kicserélésének költségeit is viselni, elhatározták, hogy nem mennek többé a templomba, néhányan pedig azzal fenyegetőztek, hogy áttérnek az ortodox hitre. Az esetről a parasztok értesítették Maurovits zenggi püspököt is s egyuttal megizenték, hogy nem kell neki Osztariába bérálni jönni, mert a nép ugy sem megy a templomba. A püspök nem is ment el Osztariába, de egyuttal elrendelte, hogy onnan senkinek sem szabad elmenni a közeli Oguliba, hogy ott a bérálás szentségét fölvegye.

Sztrájk a szénbányában. Az esztergommegeyi annavölgyi bányában most két hete sztrájk ütött ki két bányafőlvigyzó miatt, kiknek elbocsátását követelte a munkáság. Az igazgatóság azt felelte, hogy a két felügyelő ellen vizsgálatot indít s ez időre felmenti a munkától, de rögtönösen el nem bocsáthatja őket, mivelhogy régi, kipróbált emberek. A munkások ezzel nem voltak megelégedve, minek következtében a sztrájk most is tart.

Harcz a vadorzókkal. Véres harc folyt le a minap a torontálmegyei Németcserna község határában. Engelsz József erdőőr vadorzáson érte Lakovics Jánost. Az erdőőr le akarta tartóztatni, de ez egy fa mögé ugorva, ráfogta puskáját Engelszre. Ez színtén fegyveréhez nyult s egy másuttán többször lőttek egymásra. Az erdei viaskodás vége az lett, hogy Engelsz golyója fejbe találta a vadorzót, a ki néhány perc múlva meghalt. Engelsz nyomban följelentette az esetet a hatóságnak, a mely megindította a vizsgálatot. — Temesrékásról jelentik a második esetet. Július 5-én öt orvvadász megtámadta Pancsek Péter vadort, a ki Dercsényi Kálmán erdőmester temesrékási vadászterületére vigyázott. A vadorzók a szerencsétlen embert sortüzzel fogadták és számos súlyos sebet ejtettek rajta, úgy, hogy a vadór most a halállal vívódik. Temes vármegye területén különben veszedelmesen elszaporodtak a vadorzók s a birtokosok most szigorú eljárás és ellenőrzés életbeléptetését sürgetik a megyei hatóságnál.

Tűz mindenfelé. A nyári tűz pusztításának szomorú krónikája megbővült. Ujabb veszedelemről kaptunk híreket, a melyek rengeteg kárról, sok ember anyagi romlásáról tesznek jelentést. Különösen az erdőégés sűrű a rekkenő hőségben, a mely maga is mérhetetlen kárt okozott.

Borzasztó erdőégés van többfelé. Szentiványban ötszáz hold, Kokaván nyolczszáz hold erdő van lángban. A kár több százezer korona. A szárazság rettenetes. A kutak, patakok kiszáradtak, legelő, takarmány nincs, a mezőn a vetés elszárad. Ujvidéken a tűzvész a Holz és Trosztler-féle tűzifaraktárt elpusztította. — A minap nagy tűz pusztított Feketekut sárosmegeyi községben. A tűz elhamvasztott ötvenhat gazdasági lakóházat és sok melléképületet. A kár meghaladja a 180.000 koronát. — Július 9-én Bajorvágás és Pusztamező sárosmegeyi községek határában az erdő gyuladt meg s a tűz néhány holdnyi erdőt pusztított el. Balázsvágás községben 157 ház pusztult el július 10-én s az egész falu koldusbotra jutott. Az égő házaktól meggyuladt az erdő is, a melyet még most sem tudtak eloltani. A lakosság valóságos hőstetteket viz véghez a tűz oltásánál. — A pestmegeyi Tarnóc községben ismeretlen okból kigyuladt a kincstári erdő. A tüzet nagy fáradsággal sikerült eloltani. A kár jelentékeny. — A Széchenyi Ferencz grófnak a barcs-pécsi vasut mentén fekvő erdejében tűz támadt, melynek körülbelül száz holdnyi területen igen sok növendék-fenyő esett áldozatul. — Raszlaviczán 18, Fintán 20, Lénárton tizenkét lakóház égett le, sok melléképülettel együtt. Girálton 12 ház pusztult el és a plébánia-épület is elhamvadt. Köpcsény mosonmegeyi község nagy része leégett. A nagy szárazság, erős szél éa vízhiány az oltást csaknem lehetetlenné tette. A pozsonyi tűzoltók és öt szomszéd község tűzoltósága déltől a késő esti órákig önfeláldozóan dolgozott. Mintegy 50 ház és ugyanannyi gazdasági épület leégett, nagyszámu marha, ló, disznó és szárnyasállat elpusztult. A tűzvész által közel háromszáz ember lett hajléktalanná. Batthyány Tivadar gróf kastélya és kórháza, valamint a községi templom is nagy veszedelemben forgott. Este felé azután a szél megszűnt és így a község többi részét meg lehetett menteni a biztos katasztrófától.

Bácskai állapotok. Bács-Bodrogmegeye közigazgatási bizottsága elé terjesztett Rác György előadó egy jelentést, mely megszívlelendő dolgokat foglal magában. Magyarország Kánaánjából panaszok hangzanak a silány termés miatt. A gabonaneműek magva nagyon is másodrendű, a tengeri csenevész, a kendertermés gyenge. Az állattenyésztés előreláthatólag visszaesést fog mutatni, a silány takarmánytermés miatt. A kisemberek e miatt kénytelenek lábas jószágukat eladni. A szegényedés miatt szenvednek a kiskereskedők és kisiparosok. Mindent összegezve biztosra vehető, hogy a kivándorlás ismét emelkedni fog. — Milyen lehet a szegényebb megyék képe, ha már a Bácska is panaszkodik? Nagyon érdekes a jelentésnek az a része, melyben a szociálisták mozgalmáról beszél. Nagy hibája a mi társadalmunknak az, hogy nem hallja meg a munkásnép panaszát és nem igyekszik jó tanácssal, felvilágosítással és tisztességes bánásmóddal segítségére sietni. E miatt a mozgalom egyre terjed a Bácskában.

Olasz sáska Eger vidékén. Szombat délben az egeri káptalan kaszálóját hirtelen millió és millió olasz sáska lepte el és hamarosan elpusztította. Mikor észrevették a pusztítást, a városi tanács azonnal intézkedett az irtásra nézve és 12 embert rendelt ki. Csakhamar látták, hogy ez sem elég, mire katonaságot kértek, s most ez pusztítja az állatokat.

Fel Szombathelyi megyéti elhatározás nyilvánvaló ma a sz... az ő röv... próbálják... ordítózt... tott szór... állanak... csolta é... minden... hazaszer... esatlako

N országi a négy min öss... dött a l... kis hug... Erzsike... dézsábó

V A szep Nem eg a jég részeim jégeső környé pusztán földmiv

I hetekb az álla tuk eg megva

a vér főváros elöl s tassák nay-ut üldözt minde hajszá számu munk s a le A biv ben s külni, akadt nézte mes kardj tól m a rem nem a dü bival ágas

Felsült szociáldemokraták. Szépen bebizonyult Szombathelyen az a közmondás, hogy a ki tüzzel játszik, megégeti magát. Az ottani keresztény szociálisták ugyanis elhatározták, hogy egyesületüknek egy éves fennállását nyilvános népgyűléssel fogják megünnepelni. Ezen alkalmat a szociáldemokraták fel akarták használni arra, hogy az ő rövidlátásuk szerint a ker. igazságokat megdönteni próbálják. Csak hogy visszafelé sült el a puska. Hiába ordítottak torkuk szakadtából s daczára a Pestről hozott szónokuknak, bebizonyult, hogy az igazságtól ők távol állanak. Haller az ő éles szavaival tökéletesen szétforgácsolta érveiket. Ebből is látszik, hol az igazság? Azért is minden igaz embernek keresztény meggyőződésből és hazaszeretetből kiindulva a ker. szociálistáknak kell esatlakoznia. (N. J.)

Négyéves testvérgyilkos. Krompach felsőmagyarországi bányavárosban Kazár János bányász két lánykája, a négy éves Veronka és a két és fél éves Erzsike valamin összeveszett. Anyjuk ruhát mosott s mit sem törődött a két gyermek czivakodásával. Egyszerre Veronka kis hugát belökte egy dézsa forró vízbe. A szegény Erzsike valósággal megfőtt. Anyja halva vette ki a dézsából.

Vihar. Sokfelől a vihar pusztításairól kapunk hírt. A szepesváraljai járásban valóságos itéletidő járt 18-án. Nem egy község határa ment tönkre. A burgonyavetést a jég és a zápor elpusztította. — Fejérmegye egyes részein is pusztító zivatar vonult keresztül. Sárbogárdon jégeső pusztított; a szőlőkben nagy kár esett. Ráczalmás környékén szintén kártevő vihar volt. A közeli Kulcspusztán dolgozó munkások közül a villám egy családost földmivest agyonsújtott.

Egy közrendőr vitézsége. A budapesti nép az elmúlt hetekben sokat megbámulta az ügyes spanyolokat, a kik az állatkertben bikaviadalt tartottak. Tultett azonban rajtuk egy fővárosi közrendőr: Ferenczy Mihály, a ki egy megvadult bivalyval hősiiesen megküzdött.

A közvágóhidról szabadult el a bivalytehén, a mely a vér szagától megvadulva, örült iramodással futott be a főváros felé. A község riadtan tért ki a bősziült állat elől s többen hiába próbálkoztak meg vele, hogy föltartóztassák. A bivaly végig törtetett a Mester-utcán, a Szvetenay-utcán, majd az Üllői-utra tért, a hol már nagy tömeg üldözte, csak hátulról és messziről, míg előle elfutott minden épkezláb ember. A bivaly végre is megunt a hajszát s gyors vágatással bemenekült az Üllői-ut 99. számú asztalosműhelybe. A műhelyben javában folyt a munka, a mikor a megvadult állat nagyot fujva betoppant s a legények és inasok ablakon-ajtón menekültek előle. A bivaly öklelődni kezdett, feldöntött mindent a műhelyben s egy inasfiút, a ki nem tudott hirtelenében elmene-külni, alaposan odateremtette a falhoz. Az utcán megakadt a közlekedés s a nagy tömeg félelmes lármával nézte a bestia garázdálkodását. A helyzet már veszedelmes volt, a mikor előlépett Ferenczy rendőr s kirántotta kardját s bement a műhelybe. A tömeg dörgő éljenzésétől már figyelmessé lett a bivaly s egyenesen nekitámadt a rendőrnek. A vitéz rendőr sem sokat czifrázta a dolgot, nem lengetett vörös posztót, hogy annál inkább fölizgassa a dühöngő barmot, hanem egyenesen beledöfte kardját a bivaly szügyébe. A bivaly meghorkant, két hátsó lábára ágaskodott, a rendőr pedig még kétszer dőtte bele a

kardját, a mitől aztán az állat csakhamar kiadta páráját. A nagy község újra megéljenzte a bátor rendőrt. Az inasgyereket, a ki könnyebb zuzódást szenvedett, elszállították a Szent István-kórházba.

Tűzoltásnál kifejtett ügyesség. Az ugocsamegyei Csoma községben f. hó 17 -én a délutáni istentisztelet után tűz ütött ki. Ismeretlen okból meggyuladt Zsalabák János marhaólja. A nagy erővel égő tüzet Csapóczy Pál ottani lakos vette észre, kinek a vészkiáltásaira a kis község népe hozzáfogott a tűzoltáshoz. Nehéz munkájukat siker koronázta, a mennyiben csak a kigyuladt ól és egy kukoriczagoré égett el. A bíró házat s más szomszédos épületeket sikerült megmenteni. A községi lakosok ügyessége Isten segítségének köszönhető, mivel hogy a szegény községnek még vízipuskája sincs s kézi erővel hordozgatták a vizet férfiak, nők együttesen. Az oltás körül kiténtek ügyességükkel: Csapóczy Pál, Dankai János, Burács György és Sánta János.

Országos nemzeti zarándoklat Lourdesba. A Boldogságos Szűz Széplőtlen Fogantatásáról szóló hittétel ötvenedik évfordulója alkalmával, a Széplőtlen Fogantatásról elnevezett budai Mária Congregatio, a bibornok Herczegprimás érsek Ur Ó Eminenciájának fővédnöksége alatt és főpásztori áldásával f. évi augusztus 21-én országos nemzeti zarándoklatot indít Lourdesba, melyen az ország minden katolikus résztehet, ha ebbeli szándékát legkésőbb augusztus 5-éig fötiszt-Thym Adolf congregatioi praeses és a budai katolikus kör fötitkárnál (Budapest, II. Toldy Ferencz-utca 30. szám.) bejelenteli és a részvételi föltételeknek szabályszerűen megfelel. Részletes programot ugyanott kapható. Az egész út 14 napot vesz igénybe és kerül az I. osztályu 480, a II. osztályu 375, a III. osztályu 215 koronába 8 napi ellátással. Olyan III. osztályu utasok, kik ellátást nem kívánnak, csak 185 koronát fizetnek. A kath. község, különösen a Mária társulati tagok fölkértenek, hogy a zarándoklatnak minél szélesebb körben való terjesztése által a jó ügynek hasznára váljanak és így közvetve hozzá járuljanak ahhoz, hogy a Bold. Szűz grottájánál a magyarok tekintélyes számban megjelenjenek az nagyobb dicsőségére. A rendezőség nevében: Fieber Henrik a Szent Imre kollégium prefectusa, Thym Adolf a budai kath. kör titkára, Dr. Sebők Imre főrealiskolai hittanár.

Mihez kell leginkább érteni?

Egy igen tudós tanár át akarván kelni egy nagy folyón, fölszólitotta a parton foglalatokodó halászt, vinné át őt csónakján a tulsó partra. A halász vállalkozott. A folyó rendkívül meg volt áradva, a víz sebes volt, de azért egy ideig szép csendesén haladtak. A szemüveges ur, hogy az idő unalmát elűzze, szóba elegyedett a halászszal.

— Bácsi, ért-e maga valamit a csillagászathoz?
— Nem én, uram, nem tanultam ilyet.
— Sajnálom, mert ha maga nem ért a csillagászathoz, annyi, mintha életének egy negyedét elvesztette volna. De talán a földrajzból?
— Abból se tudok én semmit — vallja be a halász őszintén.

— Még inkább sajnálom, mert akkor annyi, mintha életének második negyedrészt is elvesztette volna. Hát a villanyosság és a fény elméletét ismeri-e? Hisz ez oly szép és annyira szükséges...
— Nem jártam én iskolába soha, nem volt alkalmam ilyet tanulni.

— No, barátom — kiált föl a tudós ur egészen nekihevülve — maga elvesztette életének harmadik negyedrészt is. Nagyon sajnálom, hogy maga így nőtt fel a legszükségesebb ismeretek nélkül...

Ebben a pillanatban az ár nekivitte a csónakot egy víz alatt ólalkodó szirtnek és hatalmas léket ütött rája, úgy hogy sürgősen egy kérdést intézzen a tudós urhoz, a ki őt az imént annyira lesajnálta.

— Hát az ur ért-e az uszáshoz?

— Nem — feleli a halálra rémült tudós.

— No, akkor ugyancsak erősen belém kapaszkodjék az ur, mert különben egy perc alatt elveszti életének mind a négy fertályrészét.

Tanulságos egy eset ez! Az életben sok alkalom van tapasztalni, hogy emberek mily nagyra vannak különféle ismereteikkel, ügyességükkel; pedig Jézus világosan megmondta „egy a szükséges.”

Igaz, szép és hasznos dolog ismeretekkel birni, különböző tudományokban jártasoknak lenni, mindazonáltal bizonyos körülmények közt, teszem azt vízbeesés vagy hajótörés esetén, ha uszni nem tudunk, a vízbefulástól nem ment meg sem a csillagászat, sem a villanyosság elmélete. Ugyan az még nem bizonyos, hogy mindjárt az első esetben, mihelyt uszás tudománya nélkül vízre merünk szállni, azonnal befulunk, de az bizonyos, ha nem tudjuk, mi végre vagyunk a földön, vagyis ha nem tudjuk az üdvözülés legszükségesebb tudományát, hogy akkor elkárhozunk. Azért ha még annyi szép és hasznos ismereteket szerzünk is magunknak, mindig elsőnek és legszükségesebbnek tartjuk azt a tudományt, a mely arra tanít: mikép kell Istennek élni és jól meghalni. Es ha így gondolkodol, akkor nem fogod haszontalanoknak, fölöslegeseknek tartani azon könyveket és lapokat, a melyek arra tanítanak: hogyan lehet üdvözülni?

Mai képünk.

Áruló orosz katonák kivégzése. Háborus időben mindig akad áruló, a ki bosszúból, de legtöbbször Judáspénzért eladja hazáját az ellenfélnek. Így van ez az oroszoknál is. A mióta a háboru tart, már több áruló orosz tiszt került hurokra. Ezek közé tartozik Davidoff vezérkari kapitány, a ki erődítési terveket juttatott japán kézre. A czimborája Pecher hadnagy, egy svájci származásu fiatalember, segített neki ezen undok bűn elkövetésében, a miért Davidoff leleplezésekor őt is azonnal vasra verték. A két elvetemült tiszt negyvennyolcz óra mulva a bitófán függött. Még csak főbe se lőtték őket, hanem mint gonosztevők, kötéláltali halál lett a szomorú sorsuk. Tiszti kabátjukat a pribék tépte le testükről s durva rabruhában kellett a vesztőhelyre menniök. Ott csuklyát huztak a fejükre s az éjjeli rémes csendben kivégezték őket. Utolsó pillanatig velük volt a pápa, ki a vallás vigaszával látta el őket. Egy angol rajzoló művész képe után bemutatjuk olvasóinknak ezt az elrettentő jelenetet.

Népek és nemzetek.

Krüger elnök halála.

A burok hajthatatlan elnöke, a szabadságszerető Krüger bácsi is elköltözött a földről. Követte vitéz harcosait, kiket az angolok küldtek a másvilágra. Már régóta nagy beteg volt a 79 éves államfő. De azért minden reggel és este ő maga olvasott föl a bibliából családjának. Vasárnap délután, mikor az orvos kijelentette, hogy Krüger utolsó órája köze-

ledik, azonnal elküldtek egy protestáns pásztorért, ki az utolsó pillanatig Krügernél maradt.

A holttestet hármassal helyezték ravatalra Clarens városának halottas házában. Az angol kormány megadta az engedélyt arra, hogy Krüger Transzámban temessék el államköltségen.

Kivándorlás Franciaországból.

Franciaország súlyos bajai megszorodtak egygyel. A bretonok kivándorlása hirtelen ijesztő módon megnövekedett s a sok gyarmatu Franciaországra ez a kivándorlás épen olyan veszteség, mint Olaszországra, vagy Magyarországra, mert a bretonok épen nem a francia gyarmatok felé pályáznak, hanem Amerikába s elsősorban Kanadába. A szegénységen kívül vallásos érzésük indítja kivándorlásra a bretonokat. Nem tudnak beletörődni abba, hogy gyermekeiket az új törvény értelmében ne szerzetesek és szerzetesnők tanítsák. A Bretagne-ból kiűzött szerzetesek egy jó része Kanadába vándorolt. Velük s utánuk mennek a bretonok ezrei. A kormány most a bertagne-i polgármesterekhez sürgős fölhívást intézett. Jelentést s adatokat kér a kivándorlásról, valamint véleményt annak okairól s hogy miképen lehetne-e kivándorlás ellen védekezni. Egyben fölhívja őket, hassanak oda, hogy a kivándorlás a francia gyarmatok, főképen Algéria felé tereltessek.

A háboru.

A háboru és a termés.

Most már kezdik látni Dél-Oroszországban, hogy a termés körülbelül milyen mértékben lesz rossz. Kerszon, Besszarábia, Tauria, Poltava és Karkov kormányzóságban lesz a legnagyobb inség, mivel ezekben nemcsak gabonából lesz nagyon rossz termés, hanem a takarmányhiány is nagy, s e miatt a parasztok kénytelenek elkótyavetyélni a marháikat. A kormánytól kérendő segítség nagyságát eddig még nem tudták megállapítani csak azt tudják, hogy olyan nagy lesz, a mekkora talán soha sem volt még. Nagyon rossz a termés kilátás keleti Szibériában is. A Bajkál-tón túl lévő területen alig terem valami gabona, a minek veszedelmes voltát a háboru igen nagy mértékben fokozza. A kinek volt tartalék-készlete, az eladta a hadsereg részére, s mire szükség lesz megint a gabonára, előreláthatólag nem juthatnak hozzá, mivel a szibériai vasut egészen a hadsereg számára van lefoglalva és nem hozhat eleséget Európából a polgári lakosságnak.

Egy hős orosz lelkész.

Mostanában sokat beszélnek Cserbatkovszkyról, a hőslékü orosz papról, ki dicsőséges harczitettet vitt véghez. Ő maga így mesélte el az esetet: „Ezredünk, a 12. ezred, parancsot kapott az előrenyomulásra, hogy Kastalinszky szétzilált zászlóaljnak helyét elfoglalja és ennek a visszavonulását fedezze. Mialatt azután ez a zászlóalj visszavonult, minket körülvettek a japánok és irtózatoss tüzelést indítottak ránk. A japán bombák csak úgy söpörték szegény kozákjainkat, a sorok ingadozni kezdtek, a rend fölbomlóban volt. Ekkor nagy elhatározás szállta meg lelkemet, eldobtam a kalapomat, kezembe kaptam a fészületet és így hajadonfővel, tekintetemet a keresztre függesztve, előre rohantam. A legények

szívébe egyszerre előre, hátrálásra szorosan mellettem haladtak, őlt egy felrobbant sem ért. Szakadtak, halomba omlottak, minden, mintha a mentünk előre. Egyszer volt az első golyó, haladtam tovább, csendem, ugyancsak a torodtam. A következő harmadik golyót is elvittek, csak hallomásból tudtam, mire átvágott két ember maradt.

Egy újabb napon oroszban. A harcztés a hegyszoros birtokán Tizenöt óra hosszáig vasárnap délután, történt, kik a japánok rálni s visszavonulniok vissza akartak állítani az előnyor különösen azért, veszedelemmel felé. De terve nem oroszoknak meg japánok könnyen megkerülhetik az oroszban a japánok oroszok ellenben

Égés

Égési sebek, melyeket láthatása okoz. Ez (aczel) vagy folyékony gáz, illetőleg gőz. Égés folytán szor halálos, főleg szerint az égési sebes is, ha a bőrfelület az égést forróvízzel forrázásnak nevezzük.

A leforrázás részeket ér, mivel a levő testet huzat.

Az égésnél 1. Ha az égési mézsvíz és lenolaj dékkel bekenjük, szűnnek. A méz mennyiséget kelendő tisztának kell lennie beszerezni. A keze ez nincs kéznél.

2. Ha az égési támadnak, azok

szívébe egyszerre visszatért a bátorság: mind jött előre, hátrálásra senki sem gondolt többé. A porosan mellettem haladó csoportból három legényt megölt egy felrobbant bomba: de engem egy szilánk sem ért. Szakadatlan tűzben haladtunk, a katonák halomba omlottak, füst és láng volt körülöttünk minden, mintha a pokolban lennénk. De azért csak mentünk előre. Egyszerre ütést éreztem a mellemen. Ez volt az első golyó. Nem is igen törődtem vele, haladtam tovább, de azután egy másik ütést éreztem, ugyancsak a mellemen és erre már megtántorodtam. A következő pillanatban megkaptam a harmadik golyót is, a mire — elestem. De fölkaplak és vittek tovább, hanem a mi ezután történt, csak hallomásból tudom. A százkilenczven főnyi csapatból, mire átvágta magát az ellenség, huszonkét ember maradt."

Ütközet a Motien-szorosban.

Egy újabb nagy ütközet folyt le a Motien-szorosban. A harcztérről érkező hírekől kitűnik, hogy a hegyszoros birtokáért igen véres küzdelem folyt. Tizenöt óra hosszat tartott a harc szombat éjjeltől vasárnap délutánig s az oroszok vereségével végződött, kik a japánok elől kénytelenek voltak meghátrálni s visszavonulni Liaojangba. Keller orosz tábornok vissza akarta szorítani Kurokit s meg akarta állítani az előnyomuló japánokat a Motien-szorosban különösen azért, mert erről a helyről állandóan veszedelemmel fenyegetik az oroszok utját Mukden felé. De terve nem sikerült s vesztett csatája az oroszoknak megnehezítette a helyzetét. Most már a japánok könnyen előnyomulhatnak Liajong ellen s megkerülhetik az oroszok hadállását. Ebben a csatában a japánok mindössze háromszáz embert, az oroszok ellenben kétezret vesztek.

Egészség — üdeség.

Égési sebek.

Égési sebeknek azokat a sérüléseket nevezük, melyeket láng vagy magas hőmérsékű test behatása okoz. Ez utóbbi lehet szilárd (szén, kő, vas, aczél) vagy folyékony (viz, olaj, olvasztott fém) vagy gáz, illetőleg gőz.

Égés folytán a testen beáll a bőrpírulás. Sokszor halálos, főleg a gyermekeknél. A tapasztalat szerint az égési seb mindig veszedelmes, sőt halálos is, ha a bőrfelület egyharmadára kiterjed. Ha az égést forróvíz, vagy más folyadék okozta, azt leforrázásnak nevezzük.

A leforrázás súlyosabb, ha ruhával fedett testrészeket ér, mivel a ruha is forróvá válván, az alatta levő testet huzamosabb ideig tartja befolyás alatt.

Az égésnél a segély a következő:

1. Ha az égés csak bőrpirosodást okoz, úgy mézvíz és lenolajkeverékkel, vagy más tiszta zsíradékkal bekenjük az égett testrészt, s a fájdalmak szűnnek. A mézvízből és a lenmagolajból egyenlő mennyiséget kell venni. Mindkét anyagnak egészen tisztának kell lenni, azért ajánlatos azt a patikából beszerezni. A két anyagot jól össze kell rázni. Ahol ez nincs kéznél, ott jó a táblaolaj is.

2. Ha az égés következtében égési hólyagok támadnak, azokat tüvel szurjuk fel, hogy a savó tar-

alom kiürüljön, ugy aztán megszűnven a feszülés, kevésbé fáj a seb.

3. Ha súlyosabb az égési sérülés, a sebet be kell szabályosan kötni. A többi aztán az orvos dolga. Gyakran megesik gyárakban, műhelyekben, a háztartásnál, hogy lobot vet a ruha. Ilyen esetben többnyire a környezet, maga a sérült is elveszti lélekjelenlétét, futásnak ered, a környezet viz után szaladgál kétségbeesetten. Ha ilyen baleset történik, a következőket kell tenni.

Az, kinek ruhája tüzet fogott, ne induljon futásnak, ezzel a tüzet csak éleszti, hanem kéznél levő dunyhát, terítőt, szőnyeget borítson magára, hogy elfojtsa magán a tüzet, vagy pedig hemperegjen a földön. A környezet kézzel ne is kísértse elfojtani a tüzet, hanem a fentebb vázolt mód szerint járjon el.

Vizzel csak akkor oltuk el a tüzet, ha a víz kéznél van. Mert míg fejvesztetten viz után lametálunk, addig a szerencsétlenül járt a tűz martalékává lehet. — Minden nagyobb mérvű égésnél vegyük igénybe az orvosi segélyt.

MAGYAR GAZDA.

A méhész teendői nyárban.

Mint hogy a júliusi rajzással szenvedett veszteséget az anyatörzs csak gazdag nyári legelőn pótolhatja, s téli szükségletét ugy az, mint a raj szintén csak jó nyári és őszi hordás esetén gyűjtheti be, ez pedig a legtöbb vidéken nagyon is kérdéses: inkább ne rajoztassunk! A mézelés jó alkalmát mindenekelőtt a családok létének biztosítására fordítassuk a méhekkel, hogy az előre nem látott eshetőségek közt is szilárdan helyt állhassunk és erős, gazdag törzsekkel, s félretett kellő mézkészlettel érjük meg a jövő tavaszt. Erre int bennünket az a tapasztalat, hogy olykor csak ugy menthetjük meg állományunkat, ha májusban is etettük méheinket. Mikor már méhtörzseink léte és élelmi szükséglete a jövő májusig előreláthatólag biztosítva van, dolgoztassunk, gyűjtessünk méheinkkel a magunk számára: mézeltessük a törzseket.

A rajzás meggátolásával egyszersem azt is elérjük, hogy annál több mézet gyűjtenek a méhek. Mivel most már meleg idők járnak, tehát a költőtér áthülésétől nincs mit tartanunk, a rajzási készülődéssel bomló törzs e szándékát azzal is lehűthetjük, ha lakását (költőtérét) szellősen tartjuk. Szedjük hát le az ablak küszöbdeszkáját, a kast pedig pöczköljük föl, hogy léghuzam támadjon. Ha a mézet még a költőtér kereteiből is kipörgetjük, ezzel elejét vesszük a rajzásnak. Az olyan lépből is bátran kiüríthető a méz, mely részben fásításos, ha a fásítás már fődött; a pörgetőben nem sérül meg a sejtekben ilyen fejlődést már elért ivadék.

Ott, hol a kaszálók és rétek adják a főhordást, kaszálás után alig találnak már gyűjteni valót a méhek. Másutt azonban, hol a fehér lóhere gazdagon virít, vagy luczernások vannak, ugyszintén ott, hol a tatárka, málna, füziike, tisztesfü, hegyi kaszálók, erdővágások stb. virágai júliusban teritenek gazdag asztalt a méhekknek, a népes családok bámulatos gyorsasággal töltik meg lépeiket.

föltétele, hogy egyenlő értékű árut szállítson. A baraczkot nem ütögetik le a fáról. Négyoldalas esonka kupalaku létraszerkezet tetejére állanak s onnan szedik le óvatosan s azonnal kosárba rakják. A külföldi piacra nem helyben szerzik be a kosarat, hanem Máramarosból, meg külföldről. Néha nyolczvanezer kosarat is kapnak egyszerre. Ezek kerek, lapos kosarak, fedővel, úgy készítve, hogy kibírják a nagy utat. Kosarakra nagy a szükség és sajnos, hogy a hazai kosárkészítők nem olyan lelkiismeretesek, mint a külföldiek. A miniszter ez alkalommal megjegyezte, hogy miután már Máramarosban megtette a kosárkötéssel a kísérletet, azt olyan vidéken is fogja folytatni, a hol a munkások megfelelő igyekezettel dolgoznak. Azt a baraczkot, melyet csak kis távolságra küldenek, pupozva rakják, rendes gyümölcsös kosarakba s vászonnal bevarrják. Erről a rossz csomagoló módszerről csak nagynehezen tudtak leszokni a kecskemétiak. Most már fogytán van a kajszinbaraczk, következik utána a körte, az alma s végül a szőlő.

Az időjárás. Európa időjárásában változás nem volt. Hazánkban a hőmérséklet lejjebb szállt s különösen éjjeli lehülés volt észlelhető. Az idő különben derült és száraz. — **Jóslat:** Változóan felhős idő várható, csekély hőmérsékletváltozással és elvétve zivataros esőkkel.

Vetőmag. A huzamosabb szárazság következtében attól lehet tartani, hogy nagy takarmányhiány fog beállni. Ezen segíteni leginkább pohánka, mustár, muhar, köles, csibehur, téli borsó, téli búkköny, biborhere és tarlórépamag van hivatva. A fölserolt magnemek kereslete az elmúlt héten rendkívül élénk volt a pesti piacon és egyes fajok ára némileg emelkedett is. Némely vidékről már idei termésű csomós herét ajánlanak, a melyért, tekintve a magnak szép minőségét, 58—60 korona 50 kilogrammonként, állomáson, könnyen volt elérhető. Baltacimmból egy tétel új termésű áru 14.50 korona 50 kilogrammonként Budapestre szállítva, eladatott. Biborhere valamivel szilárdabb és további áremelkedés várható. Jegyzések nyersáruért 50 kilogrammonként Budapesten: Téli borsó 8 korona. Téli búkköny 14 korona, Muharmag 9.50 korona. Czukorczirok 9 korona. Pohánka 9 korona. Köles 8.50 korona. Mustármag 12 korona. Biborhere 18—20 korona. Lófogú tengeri 10 korona. Spergula 11 korona. Tarlórépa 44—50 korona.

Elemi csapások és adóhátralék. Torontál vármegye idei mezőgazdasági állapotának szomorú képét mutatja a nagybecskereki kir. pénzügyigazgatónak hónapi jelentése. A jelentés szerint, melyet a vármegye közigazgatási bizottságának most terjesztett be a pénzügyigazgató, *nyolczvankilencz községtől érkezett elemi kárbejelentés* és pedig tartós szárazság, rozsdá és rovarok okozta elemi károokra vonatkozólag, a melyek alapján adóelengedést kérnek. A pénzügyigazgató jelentése szerint az adóhátralék még mindig 4,338,383 korona, vagyis az összes tartozásnak több mint a fele. A pénzügyigazgatóság 174 esetben engedélyezett fizetési halasztást.

Budapesti legolcsóbb gabonaárak.

Buza: Tiszavidéki 9.15 fejmegyei 9.00
pestmegyevidéki 9.05 bánási 9.00 tácskai 9.15

A múlt hét óta az árak nem változtak.

Árpa: 6.00 kor. **Rozs:** 6.50 kor. **Zab:** 6.35 kor.
Tengeri: belföldi: 5.95 kor. Az árak emelkedtek.

Szerkesztői üzenetek.

N. J. Szombathely. Egy héttel később, de azért most is érdekelni fogja olvasóinkat. — M. R. Vinga. Nem jó. — Sz. G. Kolozsvár. A harmadik negyedre járó díjat megkaptuk. — A. L. Margitta. A kettőjük nevében küldött 4 koronát nyugtáztuk. — J. J. Feked. Régi egyesület, nem kell félni, hogy pénzük odavész. — T. J. Makó. Bécsi ezégeket nem ajálhatunk. — B. I. Pázmánd. Hol késik a hosszú hallgatás magyarázata? — H. J. Normánczi. A küldeményt köszönettel fogadtuk. Törvény szerint nincs joga végkielégítésre számot tartani, azonban ha a gyárosban van emberséges érzés, bizonyára gondoskodik az olyan munkásról, a ki 25 esztendeig dolgozott neki. A második félévre járó előfizetési pénz beérkezett. — K. I. Perbete. A hírek közül néhányat felhasználunk. A talány ügyes, de csak úgy ér valamit, ha krétával írjuk fel a számot. Nyomatásban nem lehet a felét letörölni. — P. M. Szilasbálas. Próbáljon jobbat csinálni. Ezt nem közölhetjük. — S. F. Monok. Az uralkodó liberális kormányrendszernek az elve az, hogy egy rókárólkét bőrt kell huzni. S ezt az elvet, sajnos, a kisembereken próbálja ki. Rögtönösen nem lehet ellene tenni. De szervezkedjünk. Csoportosuljunk minél többen a Magyar Néplap zászlaja körül. — B. J. Kerkasztmihályfa. Csupán az idei első félév van kifizetve. — S. V. Hertnek. Most az egyszer nem találta el. — Sz. J. Csoma. Köszönjük a tudósítást. A derék emberek megérdemlik a nyilvános dicséretet. — S. J. Cleveland. A küldött pénzt megkaptuk. — Zseliz. A nevével nem írta rá a levelezőlapra, tehát nem vehettük föl a névsorba. — Cs. A. Gesztete. Talányát csak úgy közölhetjük, ha a megfejtést is beküldi nekünk. — N. M. Hort. Lelkes buzgóságáért áldja meg az Isten. — B. J. Lupény. Az évi előfizetés beérkezett. Bizony sajnos, hogy abban a dologban úgy áll a bál, mint írja. Ki segítsen a kisembereken, ha ők maguk sem akarják? De azért nem csüggedünk; lesz még szülő lágy kenyérről. Üdvözöljük! — R. L. Budapest. A klisék dolgában felkereshetnél. Üdv. — V. J. Bene. az elmúlt negyedévre ki van fizetve. — Több levélre a jövő számban.

M. kir. szabadalom és védjegyek által védve.

•PURGO•

Egészsége érdekében

figyelmeztetjük tisztelt olvasóinkat, hogy székrekedés (dugulás) esetén a legenyhébb hatású czukorkakizű kítűnő hashajtó, a dr. Vámosy egyetemi m. tanár által felfedezett és m. kir. szabadalom által védett és védjegyzett „PURGO”, a mely nemcsak felnőtteknek, de gyermekeknek, sőt csecsemőknek is adható kítűnő eredménnyel. Bizonyítják ezt ugy Magyarországon, mint a külföld legelőkelőbb egyetemi tanárai, kik közül felemlíthetjük Prof. dr. Biedert titkos tanácsost, Prof. dr. Kohts strassburgi, Prof. dr. Novak drezdai, Prof. dr. Tunnicliffe londoni stb. stb. világhírű egyet. tanárokat. Nagy kitüntetés érte e zseniális magyar találmányt akkor, a midőn a „PURGO”

Ő szentsége XIII. LEÓ PÁPA

vatikáni gyógytárába már többször rendelték.

1 doboz ára 1 korona.

Kapható minden gyógyszerárban és a gyárosnál: „ANGYAL” gyógytár

az egyetemi klinikának gyógyszerészállítója

BUDAPEST, IX., Üllői-ut 39.B.

Első délmagyarországi
oltárépítő, szobrász és aranyozó műintézet

Temesvár Józsefváros, Bonnáz-utca (a zárdával szemben)

Kitüntette a kereskedelmi miniszter által nagy díszoklevéllel és aranyéremmel.

Felhívom a n. é. közönség figyelmét műtermemre, melyben készítek oltárokat, szöszéket, keresztutakat, szentsírt és teljes templomi berendezéseket igen jutányos árban. Különösen ajánlom dombormű stációs képeimet, melyek raktáron készletben vannak. Kőszlop fülkékben erős kőmasszából polichromo festéssel 85-92 cm. méretű egyenként 60 korona, kisebb képkerettel együtt 75-80 cm. polichromo festéssel művésziesen kidolgozva egyenként 50 korona. Ezenkívül ajánlom dusan berendezett raktáromat, a melyben Jézus és Mária szíve, Szent Antal, István, Imre, László, Erzsébet, Vendel, Ágnes, Borbála, Katalin és a milyen szentet csak kívánnak nálam mind kapható igen jutányos árban.

Bármilyen szent szobor fából faragva és polichromozva:

Cm.	100	110	120	140	150
Kor.	100	120	140	160	180

Kőmasszából polichromozva:

Cm.	100	110	120	140	150
Kor.	72	100	110	120	145

Pontos kiszolgálásért kezkeskedik az Intézet jó hírneve.

NAGY NEP. JÁNOS
oltárépítő, szobrász és aranyozó

Temesvár Józsefváros, Bonnáz-u. 6. sz., saját ház.

Óvja az egészségét!
Nemnél több kiváló orvos ajánlja!

KRISTÁLY
ASVANYVIZ

Argegyes kivánatra mindenková díjmentesen kizárólag. - Vízkeze 25 vagy 50 literes látkok a fuvardíjat oda és az úras úvegekért tizma fuzat a

SZI. LUKÁCSFURDO KUTYALLA

Nemes
emberbarátok és jötevők!

Hogy is kezdjem, hogyan indítsam meg szíveteket sok-sok gyermekem érdekében?! Alig találok szavakat, mikkél a vállaimra nehezülő gondokat lefesthetném. Kétszázötven árva és irgalmas nővért, ide nem számítva a laikus cselédséget! Valóban, nem kell irigvelnetek ezen kis sereg atyját. Legyetek részvétellel irántam s az elhagyottak serege iránt, kik az én Szent Antal intézetemben - Feldkirchenben és Treffenben, Villach mellett - ápolást és nevelést nyernek. Alamizsnátokkal bátorításátok a karintiai árvák csüggedő atyját, a ki az isteni gyermekbarát nevében hozzátok fordul s tőletek kér segítség t a létért való nehéz küzdelmében.

Szent Antal, a szegény karintiai árva gyermekek pártfogója, még a legkisebb adományt is égi közbenjárásával fogja visszazonzni.

Küldjétek kenyeret, küldjétek Szent Antal kenyeret!

Minden adományt hálással fogad a karintiai árvaatya.

Msg. Kayser Antal Pál
Feldkirchen (Karintia).

Sz. Antal tiszteletére

kiadóhivatalunkban kaphatók:

alkalmas ajándéktárgyak.

Szent Antal Toulonban és a szegények kenyere.

Epületes érdekes olvasókönyv. Irta Buday Aladár. Hat szép képpel, vászonkötésben, aranyozással.

Ára 2 korona.

Szent Antal képe a kiseddel.

Finom kőrajz. Fliesz Rezsőtől. 50x66 cm.

Ára 1 korona 60 fillér.

Páduai Szent Antal kis rózsafüzére

vagyis 13 könyörgés a segítés kieszközlésére.

Csinos kis füzetke, képpel. Ára 10 fillér.

Nyolcz szoltár

Páduai Szent Antalhoz és könyörgések, képpel.

Ára 10 fillér.

Pázmáneum

NYOMDA ES

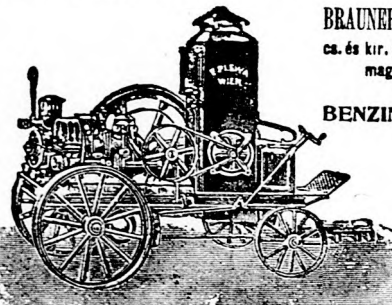
IRODALMI VÁLLALAT
BUDAPESTEN.

VIII., Mária-utca II.

A legnagyobb gondtal és izléssel készít minden e szakmába vágó munkát.

DÉNES B. BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 61.

BBAUNER és KLASEK utóda PLEWA E. mérnök ca. és kir. szab. gép- és motorgyárának magyarországi vezérképviselete és raktára.

Legújabb rendszerű
BENZIN-, GÁZ-, PETROLIN- és GŐZ-
MOTOROK 2-100 HP.

Benzin- és petrolin-lokomobilok 2-20 HP.

Ugyanezen motorok szivógáz-berendezéssel ellátva az üzemből való löerőnkint és óránkint 2-3 fillérrel leszállítják. - Olcsó árak és kedvező fizetési feltételek. - Árjegyzék linc en és bérmentve. - Szolid vidéki képviselők alkalmaztatnak.

FOGAK

szájpaddás és gyökéreltávolítás nélkül 3 koronától. Az általam készített és Párisban kitüntetett fogcsorok nagyon megszokhatóak s rágásra kitűnően használhatóak. Budapest, VII., Erzsébet-körut 50, I emelet, a Royal szállóval szemben, d. e. 9-12 és d. u. 3-7-ig. Fogtechnikai munkák reggel 8-tól este 8-ig. Vasár- és ünnepnapokon is.

Olcsó árak. - Részletfizetés.

A huszadik század csodája

a Hübner Páduai Szent Antal balzsamának gyógyereje.

A következő betegségekben egy szcnvedő se mulasztja el e kitűnő gyógyszer használatát. Mindennemű gyomorhajók, alhasi bántalmak, női bajok, vese- és májbajok, szivdobogás, nyavalyatörés, fejfájás és hideglelés.

4 korsó elhasználása után a teljes gyógyulás beáll!

A gyógyszer kórkórkban van, egy korsó ára 1 korona 20 fillér, négy korsó megrendelésénél ingyen csomagolás és postaköltség. Minden korsónál a szigorú használati utasítás mellékelve van.

Egyedül kapható a feltaláló HÜBNER JÓZSEF gyógyszerésznél

BAJA, JÓKAI-UTCZA.

Kettős elektromágneses kereszt

gyógyit és felüdit kezesség mellett.

E készülék gyógyit és segít fej-, fül- és fogfájásnál; a migrén, neuralgia, verticulus, sápkor, szédülés, a fülzugás, nagyothallás, a szivverés, szivgörcsök, asztmatikus rohamok gyomorgörcsök s R. B. 80967. szám. járó almatlanság bajaiban, a rendetlen vérkeringés bajaiban s még sok más oly bajban, melynek a normális orvosi kezelés szerint villamos áram a gyógyító szere. E készüléknek tagadhatatlan előnye az, hogy nemcsak időről-időre, de állandó jótékony villamos áramot áradoztat szét a testben s míg egyfelől szinte bámulatos sikerrel gyógyit, másfelől a leghaladatosabb övöszer az emberi szervezetet megrohanó betegségek ellen. - Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy husz éves betegségeket teljesen meggyógyított. Az irodában lévő elismerések és bizonyítványok, a melyek a világ minden részéből hálással emlékeznek meg találmányomról, mindenkor mindenki által megtekinthetők. - A kit legkésőbb 45 nap alatt nem gyógyit meg készülékem, az visszakapja a pénzét. A hol már minden hasztalan volt, kerem, tessék a készülékemet megpróbálni.

Nagy készülék ára 6 korona.

Oly betegségek ellen való, melyek 15 évnél nem hosszabbak.

Kis készülék ára 4 korona.

Csak gyermekeknek és nagyon érzékeny nőknek való.

Központi eladási és szétküldési hely a bel- és külföld részére:

MÜLLER ALBERT Budapest,

Vadász-utca 42/Gy. (Kálmán-utca sarkán).

M

POLITIK

MEGJELEN

Előfizetési á

Egy évre 4 kor. félév

Egyes szám ára 8

Julius
31 nap
31 Vasárnap
Aug. 1. Hétfő
2 Kedd
3 Szerda
4 Csütörtök
5 Péntek
6 Szombat

A magy
sabb piacza
hétszázezer
fogyaszt az
tehát ország
kifogástalanu
ban úgy a f
intézi a dolg
ság, sem a
a piacczal.
hogy a bud
demes term
még a költs
sárlók meg
mezés iszon

Már most
hanem min
ber panasz
zöldség, a
mára és fel
vetyelve a
díját sem k
az is, hogy
kemétről 1
mázsa bara
50 fillért
drága arán
termelő ali
megfizetni
nyire élel
hasznót zse
okulva, uja